

Uredništvo in upravništvo Glasila je v Chicago, Ill., 2821 So. 40. Ave., kamor je posiljati vse rokopise, denarne pošljatve, sploh vse, kar ima stik z listom.

Celoletna naročnina na Zdr. Države in Canada je \$1.00, za inozemstvo \$1.50.

GLASILLO

SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE.

Entered as second-class matter January 28, 1910, at the post office at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3, 1879.

V združenju je moč!

LETO - YEAR VI.

Bodimo opreznii.

V zadnjih izdajih smo povedali, kako je Mulhall opravljal deset let umazano delo za "Narodno zvezo proizvajalev", ki bi najraje uničila vse strokovne organizacije, da bi tovarnarji tem ložje in brutalnejše izkorisčali delavce. Nihče ni prisilil Mulhalla iz delavskih vrst, da je storil svojo izpoved, kako je v zvezi s korupcisti škodoval delavcem pri strijih in jih naskočil za hrbot. Za delavce je ta izpoved podučljiva, ker spoznavajo svoje nasprotnike in sredstva, s katerimi sovražniki delavstva nastopajo proti interesom delavstva.

V svojem listu n. pr. poroča Mulhall, pošten človek v očeh vseh zagrizenih sovražnikov delavstva, na široko, kako je uničil vspene stavke v tovarni za čevlje Shellyja v Portsmouthu, Ohio. Bil je hud boj, ki je prizadjal obema strankama hude rane. Mulhall je imel od zvezne tovarnarjev nalog, da mora na vsak način zaključiti stavka z nevspehom za delavce, pa naj stane, kolikor hoče. Mulhall je poskusil vsa sredstva, da bi zvršil nalog. Spodletelo mu je vse, kar je nameraval storiti. Končno se je spomnil, da sta dve čevljarski strokovni organizaciji, ki sta si v laščih. Ena je pripadala k Knight's of Labor (delavskim vitezom), druga pa k American Federation of Labor (ameriški delavski zvezi). V Shellyjevi tovarni so delavci pripadali k K. of L., za to se je Mulhall obrnil za pomoč k A. of L. Mulhall je dobil pomoč in stavka je bila zgubljena, delavci so se vrnili na delo, ne da bi bili kaj dosegli.

Iz te izpovedi Mulhalla sledi, da dvojna strokovna organizacija škodi le delavcem in nikdar tovarnarjem, ako so pri ustanovitvi druge organizacije odločili tudi najpoštenejši motivi. Ako so voditelji v organizaciji slabí, ali če je organizacija slaba, potem ni treba ustanovljati druge organizacije, ampak voditelje naj se poomeč iz organizacije, organizaciji naj se pa da moderno podlago. S tem se več doseže, kakor če se poleg stare organizacije ustanovi nova, da se potem organizaciji nasprotuje druga drugi, se delavci delijo v dva tabora, mesto da bi složno prijeli svojega sovražnika — kapitaliste. Dokler se delavci v strokovnih organizacijah bojujejo drug proti drugemu in s pravorečnimi vprašanji trdijo čas, bodo kapitalisti vedno na vrhu. Jasno je, da morajo biti danes delavci organizirani po industrijah, n. pr. kovinarji v kovinarski organizaciji, rudarji v rudarski, lesni delavci v lesni, prometni delaci (železničarji, mornarji, cestno železniški nastavljeni itd.) v prometni, ako hočejo voditi vsebovne boje. Ako danes še nimamo v vseh industrijskih organizacijah, je nepotrebno ustanovljati novih organizacij. Mnogo bolj patrino je, ako strokovno organiziran delavec zahteva v svoji organizaciji, da postane moderna in se spremeni v industrijsko organizacijo, kakor da vrže pred nazadnjascimi voditelji puško v koru in ustanovi drugo organizacijo. Bodite svoji organizaciji zvest in delaj v z vsemi silami, da se organizacija razvija in spočnjuje vedno sorazmerno z duhom časa, to bodi cilj vsakega zavednega delavca.

Iz izpovedi Mulhalla sledi, da so tovarnarji kupovali značajne dvomljive vrednosti, ki so se predajali tistemu, ki jih je bolje plačal. Ti žalostni značaji so imeli nalog, da so ob času stavke obrekovali voditelje stavke in sploh sejali med stavkujoče delavce prepriči in reslogo. Zmisliši so si najostudem, da je boljši, obrekovali so vseprek. Delavcem so navadno natvezali

pravljico, da voditelji stavke žive v razkošju, mejetem ko štrajkujoči delavci stradajo.

Delavci bodite vselej opreznii, kadar se vam približajo taksi volkovi v ovčjih oblačilih. Prepričajte se, če je tudi res, kar vam pričovedujejo taki zabavljači, tajno njeni od kapitalistov.

Mulhalla razkranja, vsled katereh leži pred nami vse korupcija v zvezi tovarnarjev v jasni luči, nam ponovno kličejo v spomin, da si vsakega človeka dobro ogledimo, predem občujemo z njim in ga smatrano za odkritega boreca za delavske pravice in interese.

Inozemstvo.

— Iz Londona poročajo, da je novi bolgarski kabinet obvestil evropske velesile, da je Bulgaria pripravljena ustaviti klanje, ako velesile prisiljo Srbijo in Grčijo, da storita isto.

Neka druga vest pričoveduje, da srbski vojaki pode Albance iz Albanije. Večina Albancev ob meji v širini 25. milj je moral zapustiti svoje domove in bežati v notranje dežele. Turki, Srbi in Črno-gorci so kruto gospodarili na tem ozemlju. Najhujše so divjale čete Esad paša, ker Albanci niso hoteli pomagati Turkom. V Kroji so obesili Turki 48 mož in 4 žene, da so domačinom dokazali, kako se kaznuje Turkom sovražen nastop. V drugih vseh so ravnotako ravnali prebivalci, Sovražnik ni pričanašal možem, ženam in otrokom.

Londonski list "Times" poroča da je Rumunija na prošnjo Bulgarije za mir odgovorila, da naj tvoji bodoče mejo med Bulgarijo in Rumunijo črta Turjakaj-Baltčik. Rumunska vojska ostane v Bulgariji, dokler se bo Bulgarija bojevala z drugimi balkanskimi zaveznički.

"Daily Mail" zoper poroča, da je bulgarska vlada zadovoljna s predloženimi pogoji.

Turška konjica se je prikazala pod vodstvom Enver beja v bližini Drinopolja. Prestrašeni prebivalci, ki so bežali na vse strani, so poročali, da so Turki zasedli znova Drinopolje. Ta vest se je izkazala neresnična.

Velesile so baje obvestile Turčijo, da ostane v veljavni meji, kot se je določila na londonski mirovnini konferenci. Turčija je odgovorila, da zanje niso veljavne točke mirovne pogodbe, ker so mirovne pogodbe prelomili balkanski zaveznički, zato bo skušala zoper o svojim ozemljem.

Iz vesti, ki prihajajo z Balkana, je spoznati, da je na Balkanu pravi kaos. Vse vesti si močno nasprotujejo. Danes pričovedujejo o velikih grških in srbskih zmagaah, drugi dan se pa glase, da so Bolgari zasedli važne postojanke in potisnili oba sovražnika nazaj. Iz tega sledi, da do odločilnega klenja ali bitke še ni prišlo, da ena ne druga sila ni izyojevala odločilne zmage nad svojim nasprotnikom.

Najznačilnejši pojav v balkanskih homatijah pa tvori upad Rumunije na bolgarsko ozemlje. Rumunija je zvršila s tem upadom pravo umazano delo. Podobna je stopila, ki napade človeka od zadej, ki se brani dveh napadateljev od spredaj. Bojne favorike, ki jih je Rumunija dosegla v tej vojni, bodo zelo umazane.

Pred zaključkom lista je došla brzojavka iz Sofije, da so Turki zasedli Drinopolje in Kirk Kiliseh. Turki so vprizorili strašna grozjevstva. Nevarnost za splošno evropsko vojno je velika.

Glavni govor na Čan, ki je v Kantonu proglašil neodvisnost province Kvantang, dolži provizorinoga predsednika Juanšikaja dvanajst različnih prestopkov. Najhujši očitek se glasi, da je na-

jel posojilo in zvršil rusko-kitajsko pogodbo, ki je povzročila zgodke v Mehiki. Skušale so ostati neutralne pri klanju in ropu, ki so ga priredili Mehikanci med seboj. Vsa znamenja pa kažejo, da bodo Zdr. države vprihodnje zavzele napram Mehiki povsem drugo takško, da nameravajo izvesti Monroe doktrino praktično in ne le teoretično.

Hudi boji se vrše v provinci Kiangsi. V vladnih krogih se silno ježe na Japonce in jim očitajo, da se japonski častniki bojujejo v vrstah južne kitajske republike.

Vstašem se pridružujejo vedenje nove čete. V provinci Kiangsi so se vstašem pridružile celo vladne čete.

Voditelji vstaje na jugu so proglašili Juanšikaja predsednikom južne republike. Vavčungvaj je postal minister za zunanje zadeve, Čenghsuanhung je pa prevzel finance, se glase zadnja poročila iz Kitaja.

Privrženci kralja, katerim se še vedno cede sline po polnih lonesih mesa, ki so bili zanje vedno pripravljeni v monarhiji, so v Lisabonu hoteli prirediti majhno revolucično v prilog ekskraljičku Ma-nuelu. Uvod k revoluciji so hoteli pričeti z bombami. V avtomobilih so jih imeli na koše, kakor da bi peljali krompir na trg. Policia, ki je imela te ptičke vedno pod nadzorstvom, ki vpijejo, da se morajo spoštovati zakoni, dokler sami sede pri vladnih jaslih, je izselila pravočasno zaroto in konfiscirala bombe, katere so hoteli metati po mestu kakor konfeti. Po srečilo se jim vreči eno bombo, ki je vblila enega policeja, več drugih pa ranila.

Policeja je arretirala vse osušljene osebe.

Švicarska straža v Vatikanu je predložila svoje zahteve kardinalu Merry del Val, tajniku papeža. V svoji spomenici zahtevala, da se odstavi zapovednika straže, ker jih je mučil z nepotrebnim vežbanjem, gonil po vatikanskih strehah, da bi bili izvežbani tako, da odbijejo vsake naskoke na Vatikan. Straža naj se povija od 80 na 100 mož, prohibicija naj se odpravi in dovoli naj se jim piti vino in pivo ne desnen bregu Tibere. Nadalje zahtevala, da se jim da pravo izvoliti zapovednika straže.

— Iz Pariza poročajo, da so stavbinski delavci sklenili vprizoriti splošno stavko z dnem, ko bo voda pričela graditi vojašnice za 20.000 vojakov, za katere potrebuje novih vojašnic, ker je z uvedbo triletnega službovanja pomnožila svojo armado.

— Pieter Jelles in drugi holandski socialisti, katerim je dr. Kirk Bos, vodja liberalnodemokratične stranke, ponudil ministrska mesta, so odločeno izjavili, da jih ne sprejmejo.

— V Mehiki sta rop in požig na dnevnem redu. Huerta, ki je po milosti pušk, topov, bajonetov in zavrtnega izdajstva postal predsednik Mehiki, je danes ravnotoko ogrožen od vseh strani po vstashi, kakor je bil svoječasno Madero. Človeško življenje ni danes v Mehiki vredno piškavega oreha. Kdo se ogne vstašev, pade med takozvane "vladne" čete ali katero drugo razbojniško državo. Človeško življenje ni danes v Mehiki vredno piškavega oreha. Kdo se ogne vstašev, pade med takozvane "vladne" čete ali katero drugo razbojniško državo. Navadno se pride iz dežja pod kap.

Evropske velesile zahtevalo, da se varuje življenje in imetek njih državljanov. Ako bi Zdr. države ne hotele razumeti tega migleja s kolom, se prav lahko dogodi, da bodo evropske velesile nastopile z vso energijo, da varujejo interesne zemelje, v zvezi s prvi državljanškim papir po starem zakonu, ki ne bodo dobili druzega, ako se zanj ne zglate do 27. septembra t. l.

Zdr. države so se do sedaj prav malo ali skoraj nič brigale za dogodke v Mehiki. Skušale so ostati neutralne pri klanju in ropu, ki so ga priredili Mehikanci med seboj. Vsa znamenja pa kažejo, da bodo Zdr. države vprihodnje zavzele napram Mehiki povsem drugo takško, da nameravajo izvesti Monroe doktrino praktično in ne le teoretično.

Vsled tega krožijo različne vesti o mehikanskem vprašanju. Nekateri listi v Washingtonu so prisneli vest, da je predsednik izjavil, da se Huerta ne bo obdržal leta dveh v sedanju in da se hoče za vrnstvo panamskega prekopa raztegniti protektorat prek vseh srednjih ameriških republik. Vlada je nato izdala izjavo, v kateri je vse te vesti proglašila za neresnične.

Iz glavnega mesta Mehike prihajajo vesti, da bo Huertovi vladi kmalu konec.

Ellsworth, ameriški konzul v Piedras Negros, je obvestil vlado v Washingtonu, da so nameravali z dinamitem pognati konzulat v zrak. Zbežal je v Eagle Pass in s sabo je vzel vse knjige in listine.

— Dne 29. julija prične v Nemčiji obravnavna proti uradnikom vojnega ministrstva pred vojnim sodiščem. Obtoženi so, da se dali podkupiti od tvrdke Krupp.

Patriote z zlatimi našivki, ki so iz patriotizma kovali lep dobitek, je razkrinkal socialistični poslaneck Liebnecht, ki je v svojem govoru povdral, da ima tvrdka Krupp v Berlinu svojega zastopnika, katerega načela je podkupovati uradnike v vojni in mornariški upravi, da dobi upogled v uradne liste.

Patriote z zlatimi našivki, ki so iz patriotizma kovali lep dobitek, je razkrinkal socialistični poslaneck Liebnecht, ki je v svojem govoru povdral, da ima tvrdka Krupp v Berlinu svojega zastopnika, katerega načela je podkupovati uradnike v vojni in mornariški upravi, da dobi upogled v uradne liste.

Štrajk delavcev v hamburgskih ladjedelniah se je razširil na ladjedelnike delavce v Stettinu.

V Stuttgartu je prebivalec dne 20. julija presenetil močan potresni sunek. Dimniki so padali razstreli in ljudstvo se je polastila panika, prestrašeno je bežalo na ulice in trge.

Bojevita sufražetka Pankhurstova je londonski policeji zapovedala odnesla svoje pete. Mesto njeni policijski neko drugo, nji podobno žensko, vrgli v avtomobil in so jo v zmagoslavnem triumfu odpeljali na policejsko postajo kjer so se znali z bridko resnico, da so ustrelili kožlo. Aretirano žensko so takoj izpustili.

Sufražetke, ki pripadajo k boju nemu oddelku, so zapalile vilo pri Perry Baru blizu Birminghama, Vila je pogorela do tal.

Ameriške vesti.

Predsednik Wilson se je dne 1. časa posvetoval s senatorjem O. Wensom, predsednikom komiteja za bančne zadeve in denarno vlastno, glede reforme denarne veljave.

Konec konference sta izjavila, da uprava ne bo spremeni svojih načrtov v tej zadevi. Predsednik je še dodal, da se popolnoma strinja s hitrico, s katero se v kapitolu razpravlja o reformi. On je prepričan, da bo sprejeta Glasovna predloga s spremembami in dodatki zbornice, s katerimi se tudi strinja.

Najvažnejša sprememba bi na rodni bankam dovoljevala še v bodoče izrabiti dvaprocentne vladne obveznice v prometu. Po navoru senatorja Owensa so družine spremembe manjše vrednosti.

— R. K. Campbell, komisar za naturalizacijo, je poslal vsem podrejenim uradom pisma, v katerih jih opozarja, da je na tisoč ineslega v zvezi s prvi državljanškim papir po starem zakonu, ki ne bodo dobili druzega, ako se zanj ne zglate do 27. septembra t. l.

— V delavnicih v Pullmanu hočejo uvesti sistem Taylorove. Družba je plačala \$150,000 za dovoljenje.

V San Franciscu nameravajo uvesti isti sistem v ladjedelnkah, dasiravno proti temu protestirajo unije. Kaj je sistem Taylorove in kako škodi delavcem v današnji vladi.

Iz zapisnikov je razvidno, da je 40 tisoč priseljencev vzel prvi državljanški papir in izjavilo, da hočejo postati ameriški državljan, vendar pa še niso prosili za družega. Zakon za naturalizacijo z dne 27. septembra 1906 se glasi določeno, da se ne more preje kakor po dveh in ne kasneje kakor po sedmih letih po prejemu prvega državljanškega papirja postati državljan Zdr. države. Sodnik Jacob Triebel pri zveznem sodišču v Arkansusu je razsodil, da prisilci, ki so dobili prvi državljanški papir, ne morejo po sedmih letih postati državljanji, marvejo znova vprašati za prvi papir.

Še enkrat opozarjamо člane S. N. P. J. in čitatelje "Glasila", da v tem vprašaju za drugi državljanški papir ob pravem času, da ne bodo imeli nepotrebnih sitnosti. Po 27. septembra t. l. bo prepozno za vse tiste prisilce, ki so svoj prvi papir dobili pred 27. septembrom leta 1906.

— Parnik "Comus" prevaža sadje iz zapadnih indijskih otokov v Zdr. države. Služba za mornarje na teh parnikih, ki so lasti "United Fruit Co.", je naporna. Plača nizka, včasih pa tudi hrana ni takša, kot bi moral biti. Samo, posebi se razume, da so mornarji imeli dosti vzrokov, da so zastavili. Patriotična parobrodna družba je najela Kitajcev, ki stekajo v časniku "Ročilne armade" (S. A.), misleč, da je tu glavni stan socialistične stranke. Tudi takrat so se obnašali kakor divji Huni. Nekemu prodajale časnikov so stolki stojnici, knj

DOPISI.

Dunlo, Pa.

Že zopet se moram oglasiti, dasi nerad. Neizprosna in nepriljubljena bela žena — smrt, nam je poobrahal rojaka in dobrega člana dvel društva, br. Matevža Drenika, v starosti 29 let.

Pokočnik je bil dober, miren in humorističen človek. Ter v Ameriki je bival do 9 let. Ves čas si je rajni služil svoj kruh v rudniku, kar je tudi glavni vzrok, da je umrl v najboljših letih. Pripadal je k S. D. P. Z. Conemough, Pa. in J. S. K. J. Od prve organizacije je preješ odpravnino. Na to se je podal v staro domovino z upanjem, da zopet okreva. Njegov upravni uresničil in ni prišel do cilja, da si je bil na parniku 15. do 16. dni. Ameriški kapitalizem mu je tako temeljito izsesal vse njegove živiljske moči, da siromak ni videl več svoje domovine in svojcev in da je umrl, ko je parnik plul v grških vodah. Ker so bili blizu suhe zemlje, so njegovo truplo izročili materi zemlji v Grčiji, kjer bo imelo večni mir in pokoj.

Zadostna je vest, da bo naš rojak počival v popolnoma tujem kraju, da bo njegov grob postal vedno kup gole zemlje. Cvetja ali dišečih rož ne bo poznala njegova zadnja postelj, dasi jih je rajni zeljil ljubil. Kamenje in osad bo pokrival njegovo grudo, vendar pa ostane nepozabljeno med poznamimi rojaki.

Tebi, ki spiši večno spanje, pa klíčim. Tvoj duh je med nami, dasiravmo si oddaljen. Lahka najti bo tuja zemlja . . . počivaj v miru!

Lud. Zaman.

Barbeton, O.

Cenjeni br. urednik!

Dovolite, prosim, da se tudi jaz enkrat oglasim v našem cenjenem "Glasilu". Moj namen sicer ni, se podajati v javnost, toda razne okoljčine in razmere mi sijijo pero v roke. Nekaterim ljudem, dasi tožijo o želodech, posebno v želodeu leži naša slav društvo "Triglav", njega vzorni predsednik, istega vzorni red, ter sploh vse, kar je z istim v zvezi. Neki dopisnik se z ranatiko blazenga indijskega fakirja opetovanju zaletuje v tukajšnjem naprednu rojake, na sreču mu pa zlasti ležijo: Glasilo, Glas Svobode, ter Proletarec. Mir in sloga sta vladali med tukašnjimi Slovenci, ne glede njihovega političnega prepričanja. Toda to pa dopisniku ni bilo po volji. Zasejal bi rad seme spora in sovraštva med tukašnje rojake. Toda upamo, da se mu ta nakana ne bo posrečila. Ljudi, kateri slepo v klerikalni rog ne potrebijo, opisuje kot prave pravace, te zveri in kanibale, kateri prokljinajo svoje starše, ter katerih glavni cilj in smoter je, pomoriti in poklati vso duhovščino. Tako vsak omenja dopisnik v 49. številki Am. Slov. z dne 8. julija 1913. Na take otroške bedastoče odgovarjati bi bilo preneumno ker pa ravno omenja o moritvi duhovnikov, kakor se je njemu neki kranjski socialist" izrazil, zato ga pa blagohotno opominjam, ako je kaj podkovan v zgodovini, naj mi v duhu sledi v dobo tiranstva, grozote in inkvizicije, St. Jernejske noči v Parizu, slavnih zastrupljevalev rodovine Borgija v Rimu, dobe reformacij, grman in natezalnic. Dalje se zlatevuje v nekega tukašnjega rojaka poštenjaka od peta do glave, kateremu pa ne more drugača dokazati, kot to, da je kot brat poštenega duhovnika socialist. Nezaznališano! Grozno! En brat duhovnik, drugi pa taka zver, ljudčere in vampir, kateri ljudem gorko kri z telesa izpije. Kajne, saj tukaga si predstavljači socialist. Dalje slov. mladeničem prepoveduje rudeče barvana društva, za čtivo pa priporoča "Am. Slov." ter "Ave Marijo". Dopisnika prosimo, ker nam prepoveduje društva rudeče barve, ker se razume na slov. žurnalistiko in literaturo, nai si preskrbi poleg gor omenjenega čtiva še zalogo rudeče barvani brošur, presvetle in preizvise kranjske eminence (saj poznate autorja knjige) in jamčim mu, da bode isto takoj z dobrim dobičkom razpečal. Kako pa društveni sobratje, z omenjenim, dopisnikom simpatizujejo

pokazal je najbolj "slavni" intermezzo na dan 4. julija na veselici društva Sv. Jožefa.

Toraj naj končam. Pozivljam pa Slovence, kateri napredno misijo, da se pridružijo, ter zatečejo pod okrilje naše zastave, starem društvenikom po omenim leta, da ne pozabimo, da smo člani društva, katero nosi ime ponosne slovenske gore "Triglav."

Anton Šabec, član društva "Triglav", št. 48, S. N. P. J.

Roundup, Mont.

Dne 15. junija t. l. je društvo "Živila Ilirija", št. 114, privedlo svojo največjo slavnost, od kar obstoje. Slavnostno je razvilo svojo zastavo — znamenje živiljubja in bratstva.

Dan je bil krasan. Ljubko solnce je pošiljalo svoje vse oživiljajoče žarke na zemljo, narava je bila v svoji praznični obliki, ko so vsa slovenska društva iz mesta in okolice in različnih jednot in zvez prihajala mirno in dostojno, da proslavijo dan slavnestnega razvijanja naše društvene zastave. Prišli so vsi, v sreči katerih ni umrl trdno zaupanje v bodočnosti, da nekoč napoči pomenben dan živiljubja in bratstva, ko bodo ljudi živelni mirno v zadovoljstvu in sreči.

In ta armada je bila številna, ko sta brat in sestra M. M. Pavljan razvila zastavo in so razni govorniki govorili in povdarjali o napredku Slovanov in bodočnosti trpinov. Bila je pretresljiva slika za nas trpine, ki si z nukotrpinim delom služijo svoj vskršanj. Seveda se te lastnosti ne rede s človekom, marveč jih v človeku vzbudi in rodni današnji sistem. Zato se pa oropa onega, ki kolikor mogoče živi po lastnostih, ki mu jih je dala narava, mejtem ko oni, ki se prilagodi sistemu, živi na ravnih prvih.

Da ne zaidem predaleč s svojim razmotrivanjem, hočem še nakratko se dotakniti naseljevanju na farme. Pogosto čitam na letakih in v časnikih, da kdo hoče postati neodvisen naj gre na farme. Ni sem nasprotnik poljedelstva. To povevam, da me kdo ne bo sodil napačno in bo mislil, da sem zagrizen nasprotnik naseljevanju na farme. Večina Slovencev, ki se danes muči na farmah, je ravnotak zazušnjena kakor industrijski delavci. Res ga ne kliče parna piščalka na delo, ampak ga kliče vzhajajoče solnce, ko industrijni delavec še spe. Vzrok za to je iskan v sistemu. Kar farmar kupi za svoje živiljenje mora plačati po oderniških cenah, mejtem ko mora dostikrat svoje pridelke prodati napol zastonj. Mali farmar mora vstajati z vzhajajočim solncem in delati ves dan, ako hoče vztrajati in obdelati farmo tako, da bo redila njega in njegovo družino. Dandanes zahteva farma, da se jo obdeluje s stroji in po modernem načinu. Kdor misli, da bo lahko obdelaval farmo po načinu svoga deda ali pradeda, da bo šel klicat gospoda, da blagoslov nji ve, na katerih je kamenje in plevec, kater je nanesel tje ludobni durih, se bo kmalu prepričal, da ga farma ne redi. Kaj takega se danes ne priperi, vendar je pa še mnogo takih, ki pri marsikaterem farmarskem delu pravijo, tako je delal moj oče, moj stari oče in tako bom delal tudi jaz. Pri tem ne pomisli, da je svet povsod napredoval: v industriji in poljedelstvu. Huduje se nad zemljo, česa je za nič, nad živino, da je slabe pasme itd. Pri tem pa pozabi na glavne hibe: imel je premalo kapitala, nič znanja o modernem poljedelstvu in da bogati prekupčevalci (kapitalisti), združeni v trutih, in telefarnarji, ki lastajo tisoče akrov zemlje, odločajo pri cenah.

Ostaviti smo moralni svojo domovino, ker ni bilo tam kruha za nas, in prišlo smo v tuji svet. Že v domovini so nas, ki smo v potu svojega obraza služili kruh, delili in nas učili sovražiti drug družega. Vse to se je vršilo v interesu naših izkorisčevalcev. In nič boljše ni tukaj.

Lovče, da bi načnili stavkokaze, so poslali v Zdr. države. Ti ljudje pripovedujejo delavcem, da je stavka končana in obetajo jim visoke plače. Delavci ne verjamejo kapitalističnim lovecem. Pokaže jim vrata in ne daje se jim ujeti z lažmi in goljufivimi obljubami. Kadar bode stavka končana, se bom oglasil v "Glasilu."

M. Grgich.

Extension, B. C.

Štrajk premogarjev v Kanadi še vedno traja. Premogarski baroni oglašajo v kapitalističnih časnikih, da je štrajk na Vancouver Islandu končan. Vse take vesti so navadna, laž, ki ima namen izvabiti sem neizkušene delavce, da bi uničili štrajk.

Lovče, da bi načnili stavkokaze, so poslali v Zdr. države. Ti ljudje pripovedujejo delavcem, da je stavka končana in obetajo jim visoke plače. Delavci ne verjamejo kapitalističnim lovecem. Pokaže jim vrata in ne daje se jim ujeti z lažmi in goljufivimi obljubami. Kadar bode stavka končana, se bom oglasil v "Glasilu."

M. Grgich.

Chisholm, Minn.

Že svoječasno sem opazil, da mnogo oseb zdihuje po boljših časih. Seveda se to vrši na različne načine. Navadno pa za takimi željami pride razočaranje, ljudje se prepričajo, da so lovili le prazno senco.

Nekoč, kakor še danes, so nekateri ljudje stremili za častjo. Čast jim je bila vse. Zadovoljni so bili, ako so se jim ljudje klanjali in jih častili. Danes je drugače, ker so razmere povsem druge.

Nekateri iščejo svobode in pravice, drugi bi radi obogateli: vse njih želje se sučejo krog "zlategateleta". Kakor so nekoč prekranjeni ljudje prišli do premoznega, ker so znali oguliti druge, ravnotako danes nekateri po tej ali drugi poti hočejo postati bogati in se navdušujejo za zlato tele.

Kdor pozna današnja razmere, bo zaključil, da je dandanes zelo otežkočen pot do bogastva. Nekoč je smel svobodno hoditi človek po šumi, odmeril je svet in prijavil oblasti, da je njegov

Danes je pa treba za svet odštetiti lepo vsto denarja, aka hoče na njem človek postaviti le hišico.

Danes ljudstvo obdeluje zemljo, prideluje na nji razne pridelke in v tovarnah izdeluje razno blago za potrebe človeške družbe. Kapitalisti se polaste teh pridelkov in blaga, postavijo jim poljubno cene, kakor tudi plačujejo po svoji volji človeško delavno moč. To je rakrana na telesu človeški družbe, katero more ozdraviti le socializem.

Vzemimo za primer, da delavce stalno v tovarni in da hranili, kolikor le more. Ne privošči si tudi najpotrebnnejšega za živiljenje, kar zahteva njegovo telo, da si ohrani svoje zdravje. On hrani in hrani, pritrguje si od ust, da bi postal neodvisen in se preskrbel za starost. Drugi si hoče zopet pomagati, da izdaja svoje tovariše ali da jih oslepari za njih prihranke. Seveda se te lastnosti ne rede s človekom, marveč jih v človeku vzbudi in rodni današnji sistem. Zato se pa oropa onega, ki kolikor mogoče živi po lastnostih, ki mu jih je dala narava, mejtem ko oni, ki se prilagodi sistemu, živi na ravnih prvih.

Da ne zaidem predaleč s svojim razmotrivanjem, hočem še nakratko se dotakniti naseljevanju na farme. Pogosto čitam na letakih in v časnikih, da kdo hoče postati neodvisen naj gre na farme. Ni sem nasprotnik poljedelstva. To povevam, da me kdo ne bo sodil napačno in bo mislil, da sem zagrizen nasprotnik naseljevanju na farme. Večina Slovencev, ki se danes muči na farmah, je ravnotak zazušnjena kakor industrijski delavci. Res ga ne kliče parna piščalka na delo, ampak ga kliče vzhajajoče solnce, ko industrijni delavec še spe. Vzrok za to je iskan v sistemu. Kar farmar kupi za svoje živiljenje mora plačati po oderniških cenah, mejtem ko mora dostikrat svoje pridelke prodati napol zastonj. Mali farmar mora vstajati z vzhajajočim solncem in delati ves dan, ako hoče vztrajati in obdelati farmo tako, da bo redila njega in njegovo družino. Dandanes zahteva farma, da se jo obdeluje s stroji in po modernem načinu. Kdor misli, da bo lahko obdelaval farmo po načinu svoga deda ali pradeda, da bo šel klicat gospoda, da blagoslov nji ve, na katerih je kamenje in plevec, kater je nanesel tje ludobni durih, se bo kmalu prepričal, da ga farma ne redi. Kaj takega se danes ne priperi, vendar je pa še mnogo takih, ki pri marsikaterem farmarskem delu pravijo, tako je delal moj oče, moj stari oče in tako bom delal tudi jaz. Pri tem ne pomisli, da je svet povsod napredoval: v industriji in poljedelstvu. Huduje se nad zemljo, česa je za nič, nad živino, da je slabe pasme itd. Pri tem pa pozabi na glavne hibe: imel je premalo kapitala, nič znanja o modernem poljedelstvu in da bogati prekupčevalci (kapitalisti), združeni v trutih, in telefarnarji, ki lastajo tisoče akrov zemlje, odločajo pri cenah.

Pokaže jim vrata in ne daje se jim ujeti z lažmi in goljufivimi obljubami. Kadar bode stavka končana, se bom oglasil v "Glasilu."

L. Zupančič, tajnik.

Extension, B. C.

Štrajk premogarjev v Kanadi še vedno traja. Premogarski baroni oglašajo v kapitalističnih časnikih, da je štrajk na Vancouver Islandu končan. Vse take vesti so navadna, laž, ki ima namen izvabiti sem neizkušene delavce, da bi uničili štrajk.

Lovče, da bi načnili stavkokaze, so poslali v Zdr. države. Ti ljudje pripovedujejo delavcem, da je stavka končana in obetajo jim visoke plače. Delavci ne verjamejo kapitalističnim lovecem. Pokaže jim vrata in ne daje se jim ujeti z lažmi in goljufivimi obljubami. Kadar bode stavka končana, se bom oglasil v "Glasilu."

M. Grgich.

Chisholm, Minn.

Že svoječasno sem opazil, da mnogo oseb zdihuje po boljših časih. Seveda se to vrši na različne načine. Navadno pa za takimi željami pride razočaranje, ljudje se prepričajo, da so lovili le prazno senco.

Nekoč, kakor še danes, so nekateri ljudje stremili za častjo. Čast jim je bila vse. Zadovoljni so bili, ako so se jim ljudje klanjali in jih častili. Danes je drugače, ker so razmere povsem druge.

Nekateri iščejo svobode in pravice, drugi bi radi obogateli: vse njih želje se sučejo krog "zlategateleta". Kakor so nekoč prekranjeni ljudje prišli do premoznega, ker so znali oguliti druge, ravnotako danes nekateri po tej ali drugi poti hočejo postati bogati in se navdušujejo za zlato tele.

Kdor pozna današnja razmere, bo zaključil, da je dandanes zelo otežkočen pot do bogastva. Nekoč je smel svobodno hoditi človek po šumi, odmeril je svet in prijavil oblasti, da je njegov

Anton Mahne.

Newburg—Cleveland, O.

Da prihaja malo dopisov iz naše naselbine, zlasti v "Glasilu", v javnost, ni temu vzrok, da nam primanjkuje stvarnega gradiva. Ljudje so optartni z vsakovrstnim delom, zato ostaja le malo časa za

dopisovanje. Vzlie temu je pa včasih človek primoran, da napiše dopis za javnost, da ovrže izbruh bolnih možganov, ki se pojavi včasih v obliki dopisa.

Tak dopis je zopet prinesla "Cl. A." z dne 18. julija t. l. Napisal ga je naš slavni po sili humorist Pokatov, ki je po peti redni konvenciji S. N. P. J. dobil pisateljsko bolezni. Odkar se je zborovnici nasrkal božje kapljice, da je bil tako skrivnostno sladko giujen, da je slišal in videl vse narobe, je prisegel, da bo popravil z dopisi, kar je zakrivil s svojo molčanostjo na zborovanju. Včasih so spokorupi romali v Rim ali svento mesto Jeruzalem, da se spokore za storjene grehe. Na hrani pa včasih take reči bolj enostavno. Pot v Rim ali Jeruzalem stane debar, dopisi pa nič. Z njimi se pa vseeno dobi odvezo pri tistih, katerih je svobodomiseln "Slovenska narodna podpora jednota" v peti. Barbarosa tudi ni šel v Rim. Zanj je zadostoval Kanoša, na katerem je najbrž modroval naš dnešni Peka, ki se je odločil za spokorjenje. Peka bo zboroval za člane, ker ni to dolžnost društva. Vsak član dobiva "Glasilo", zato naj pazno prečita vse uradna obvestila. Vsakdo ima pravila in naj jih čita. Kdor se bo ravnal po tem nasvetu, bo kmalu sprevidel, da se le tem potom da dosegi red.

Danes ljudstvo obdeluje zemljo, prideluje na nji razne pridelke in v tovarnah izdeluje razno blago za potrebe človeške družbe. Kapitalisti se polaste teh pridelkov in blaga, postavijo jim poljubno cene, kakor tudi plačujejo po svoji volji človeško delavno moč. To je rakrana na telesu človeški družbe, katero more ozdraviti le socializem.

je, da se mu je pripetila kakšna nezgoda.

Obvestilo naj se pošlje društvenemu tajniku:

Jakob Bergant,
B. 512, Witt, Ill.

Vesti iz domovine.

LJUBLJANA IN KRAJSKO.

Nesreča na Ljubljani. Na Ljubljani sta veslali v čolnu s podladjem učenka ženskega učiteljišča Jegličeva in učenka petega gimnazijskoga razreda Zupanova. V mruku na povratku se je deklicama nekaj nad čolnarno "Športnega kluba" čoln prevrnil. Na kraju nezgode je voda mestoma več metrov globoka. Na obupno klicanje je prihitel neki ribič, ki je potegnil Zupanova iz vode. Jegličeva je utonula.

Utopil se je neki mož v Savu. Usnjarski pomočniki so videli poldne moško truplo, katero je deroča Sava nesla mimo Kranja. Imel je srajejo na rokah do komolca zavihal in je bil brez suknje, kje je padel v vodo in kdo je nezreče, se še ne ve.

Obesil se je 45letni čevljar Lovro Kristan vulgo "Končan", na Javorniku pod Sv. Joštom. Vzrok samomora ni znan, najbrž je padel v vodo in kdo je nezreče, se še ne ve.

Obesil se je 45letni čevljar Lovro Kristan vulgo "Končan", na Javorniku pod Sv. Joštom. Vzrok samomora ni znan, najbrž je padel v vodo in kdo je nezreče, se še ne ve.

Tatvine v ljubljanski okolici.

Tatinska tolpa, ki se zadnje čase klati po ljubljanski okolici in obiskuje trgovce in gostilničarje v nočnem času, se je pred dvema dnevi oglastila v Snježberju. V noč od nedelje na pondeljek pa so si nepovabljeni gostje izbrali za svoj obisk znamenito Gondrovo gostilno pri "Ruskom carju" na Ježici. Virgli so že zelo mrežo z okna in odnesli iz jedilne shrambe več prekjenega mesa in drugih jedil.

Toča je napravila za 200.000 K. ščedr. v Gribljah in okolici. Vsi poljski sadeži so popolnoma uničeni.

Otroci so začeli kozolec. Petletni posestnik sin Gregor Mlinar in njegov mlajši brat Lovrenc v Iderski, občina Dol pri Ladi, sta se igrali z žigalicami in pri tem začeli kozolec svojega očeta. Kozolec je bil napolnjen s slamo in s senom. Pod kozolecem je bilo tudi mnogo desk, več vozanih v orodja. Škoda znaša 4200 K., zavarovalna vsota le 400 K.

Pisatelj Josip Premk je umrl v noči od četrtega na petek po daljši bolezni. Star je bil 24 let. Pisal je mnogo, zlasti v "Ljubljanski Zvon" in "Slovana". Pogreba se je udeležilo nekaj pisateljev, zastopnikov literarnih društev, sorodnikov in prijateljev.

Smrtna nezgoda. Josipa Severja na Poljanah v Ljubljani je pritisnil voz s tako silo, da so ga moralni prepeljati v deželno bolničico. Sever je v bolnici vsled dobljenih poškodb umrl.

Iz Šiške. Modna trgovina gospa Kresencije Ahlin na Celovški cesti je zaprta. Gospodarska kriza je tudi to trgovko hudo prisnila ter jo prisilila, da zapre in se skuša poravnati z upniki. Pravijo, da jih v Šiški še nekaj zapreker bi ne bilo nič čudnega, kajti vsa avstrijska politika gre zadnje čase za tem, da ohromi vse gospodarsko življenje. Poleg tega pa gg. trgovce ubija njih brezmiselnega konkurenca.

Gruberjev kanal brez stopnic in brez rešilnih naprav. "Zarja" poroča: V ponedeljek je zahvalila Ljubljanicu zoper mladeclovesko žrtve! Z velikim napornom in klicanjem pa se je komaj rešil drugo dekle. V Gruberjevem in nad Gruberjevem kanalom se kopljajo in vozijo zdaj mlađi ljudje, šolska mladina i. dr., voda je globoka in deroča, pa nikjer ne vidi nobenih stopnic, ne rešilnega čolna, ne mreže! Če pade takle mlad človek v to globoko in deročo vodo, je, če ne zna dobro plavati — izgubljen. Ali je to pri takoj zanikerni nemarnosti kajčuda?

Najden mrlč. Iz Zalega loga poročajo: Pri Strojrevčevi žagi ob cesti so našli mrtvega konja parja Janeza Freliha. Bil je že trd. Vkladal je kopo, da bi jo žgal, a ga je smrt zalotila. Bil je star že 77 let. Najbrž je oslabel in ga je zadela kap.

Nesreča. 19 let stara Franca Skubic iz stare vasi pri Polici je brala črešnje na črešnji Martina Ilovjarja iz Gozda pri Prežganjem. Franca pa je tako nesrečno padla, da je takoj umrla.

Neznanca so potegnili zjutraj okolo sedmih iz Ljubljane za skladisčem opeke na Trnovskem pristann. Star je okolo 25 let. V vodo je padel ob treh. Pomagati si je hotel sam iz vode, a je obnemogel. Z rešilnim vozom so ga prepeljali v bolničnico. Prinjam so našli molitveno knjižico. Dokumenta, ki bi ugotovil njegovo identiteto, niso našli nobenega. Tudi denarja ni imel. Najbrž je stavbinski delavec z Goriškega.

Nesreča v gorah. Iz Bohinjske Bistricje poročajo: Na severni strani Črne Prsti se je ponesrečil dijak Konstantin Kunej iz Ljubljane. Ponoči od sobote na nedeljo je prišel z železnico v Bistrico in se je takoj sam napotil na hrib. Proti jutru je prišel do Orožnove koče in je potem odšel proti vrhu. Ob 8. zjutraj so ga našli na severni strani težko ponezrečenega. Ni še znano, nn kakšen način se je nesreča zgodila: najbrž je bil neprevoden pri trganju planink in mu je izpodletelo. Severna stran, na kateri je padel, ni turistično nevarna. Prepeljali so ga v Podbrdo k nekemu sorodniku. Nesrečni mladenič je baje umrl.

STAJERSKO.

Umor, samomor in poiskus umora. Iz Ptuja poročajo: V Ptiju je prišel v četrtek ob štirih pooldne v Preuzovo gostilno kavalerijski četvodorja Denscherz, doma v Libercu na Češkem, ki je bil tukajšnjemu pionirskemu polku za nekaj tednov prideljen. Najprej je ustrelil gospo Preuz, goštilničarko, v glavo, nato 17letno Preuzovo hčerko Olgo, ki je prihitala k materi, trikrat v prsa in pljuča, končno si je pognal kroglo v glavo in bil takoj mrtev. Gospa Preuz je umrla kmalu nato v ptujski bolnišnici, hčerka se ravnotam bori s smrto; zelo malce upanja je, da ozdravi. Denscherz je imel nekaj časa znanje z Olgo; ko pa ga je gospod Preuz kot snumbača odklonil in mu prepovedal vstop v hišo, je zagrozil, da bo ustrelil dekle in sebe, kar je tudostoril.

ISTRJA.

Neurje v Istri. Starokrajski listi poročajo v silnem nalinu s točo v Pazinu in okolici. Poljski predelki in vinogradni so skoraj popolnoma uničeni, škoda znaša 500 do 600 tisoč kron. Od posestnikov ni niti eden zavarovan zoper točo — Ob istem času je bilo tudi silno neurje v Št. Petru v Gozdu in okolici. Tudi tukaj je v vinogradih in na polju vse uničeno. Škoda znaša 200.000 kron.

TRST.

Strašna nezgoda na delu. V čistilnici olja pri Sv. Andreju se je zgodila grozna nesreča. Delavec Štefan Kresevič, ki je bil uslužben v imenovani čistilnici pri nadzorovanju mašin v oddelku tehničnih masti, je bil že dolgo ur na delu in vsled tega utrujen. Ko je odpri nekatere odvodne cevi, ki bi bile morale ostati odprte le par minut, je zaspal. Ko se je zbudil je bilo že pozno. Velika množina vrele masti je že tekla po tleh. Kresevič je hotel po masti, da zapre odvodne cevi. Tu se mu je zdrsnilo. Pri padcu se je pobil na glavi in nato padel ter se skrhal v vroči masti. Za nesrečo je prvi izvedel delavec Knez, ki bi bil moral stopiti na mesto Kreseviča. Grozovito popačeno truplo so prenesli v mrtvašnico k Sv. Juriju. Kresevič zapušča vodo in pet mlađih otrok.

Nesrečna ljubezen. Oženjeni zidar Anton Višnovec se je bil zagnal v dvajsetletno služkinjo Ano Hoškovo, ki pa se ni zmenila za njegovo ljubezen. Ta nesreča ga je tako togotila, da je hotel po sili napraviti konec. Počakal je na dekle blizu vile, kjer je sluzila, in je z revolverjem dvakrat nestrilil nanjo. Na srečo je ni zadel, ali njen krič ga je uveril, da je ranjena. Zbežal je torej, potem pa se je ustavil in nameril na svoje sence. Pa zoper ni bilo nič,

ker mu je revolver odpovedal. Neki stražnik ga je prijel in odpeljal na policijo, kjer so ga pridržali v zaporu. Lani je Višnovec strreljal na lastno ženo in je tudi zadel. Pred sodiščem pa so sedaj zdravniški izvedenci spoznali, da se ni zavedal svojega dejanja, in je bil vsled tega oproščen.

KOROŠKO.

Kako skrbijo država za družine rezervistov. Iz Črne poročajo: Rudar Gosnik je bil že v decembru vpoklican na aktivno službovanje v Pulju. Doma je pustil mater, ženo in tri otroke. Njegova žena, Marija Gosnikova, pa še danes ni dobila niti vinarja podporo. Vsakdo si lehko predstavlja bedo v tej družini, ki je že sedem mesecov brez očeta in rednika. Učinka žena be morala kmalu na cesto z otroki in staro materjo, če se merodajne oblasti ne zganejo takoj in dajo ženi ono itak piščo podporo, da bo vsaj lehko kupila hrana otrokom.

Smrt na železniškem tiru. Iz Beljaka poročajo, da je povabil tovorni vlak nedaleč od železniškega mosta na turski progi železniškega delavca Štefana Taška. Tašku je odtrgal stroj glavo in desno roko. Mož zapisušči vodo in štiri neprekobljene otroke.

Zadružni parlament v Avstriji.

Umor, samomor in poiskus umora. Iz Ptuja poročajo: V Ptiju je prišel v četrtek ob štirih pooldne v Preuzovo gostilno kavalerijski četvodorja Denscherz, doma v Libercu na Češkem, ki je bil tukajšnjemu pionirskemu polku za nekaj tednov prideljen. Najprej je ustrelil gospo Preuz, goštilničarko, v glavo, nato 17letno Preuzovo hčerko Olgo, ki je prihitala k materi, trikrat v prsa in pljuča, končno si je pognal kroglo v glavo in bil takoj mrtev. Gospa Preuz je umrla kmalu nato v ptujski bolnišnici, hčerka se ravnotam bori s smrto; zelo malce upanja je, da ozdravi. Denscherz je imel nekaj časa znanje z Olgo; ko pa ga je gospod Preuz kot snumbača odklonil in mu prepovedal vstop v hišo, je zagrozil, da bo ustrelil dekle in sebe, kar je tudostoril.

ISTRA.

Neurje v Istri. Starokrajski listi poročajo v silnem nalinu s točo v Pazinu in okolici. Poljski predelki in vinogradni so skoraj popolnoma uničeni, škoda znaša 500 do 600 tisoč kron. Od posestnikov ni niti eden zavarovan zoper točo — Ob istem času je bilo tudi silno neurje v Št. Petru v Gozdu in okolici. Tudi tukaj je v vinogradih in na polju vse uničeno. Škoda znaša 200.000 kron.

TRST.

Strašna nezgoda na delu. V čistilnici olja pri Sv. Andreju se je zgodila grozna nesreča. Delavec Štefan Kresevič, ki je bil uslužben v imenovani čistilnici pri nadzorovanju mašin v oddelku tehničnih masti, je bil že dolgo ur na delu in vsled tega utrujen. Ko je odpri nekatere odvodne cevi, ki bi bile morale ostati odprte le par minut, je zaspal. Ko se je zbudil je bilo že pozno. Velika množina vrele masti je že tekla po tleh. Kresevič je hotel po masti, da zapre odvodne cevi. Tu se mu je zdrsnilo. Pri padcu se je pobil na glavi in nato padel ter se skrhal v vroči masti. Za nesrečo je prvi izvedel delavec Knez, ki bi bil moral stopiti na mesto Kreseviča. Grozovito popačeno truplo so prenesli v mrtvašnico k Sv. Juriju. Kresevič zapušča vodo in pet mlađih otrok.

Nesrečna ljubezen. Oženjeni zidar Anton Višnovec se je bil zagnal v dvajsetletno služkinjo Ano Hoškovo, ki pa se ni zmenila za njegovo ljubezen. Ta nesreča ga je tako togotila, da je hotel po sili napraviti konec. Počakal je na dekle blizu vile, kjer je sluzila, in je z revolverjem dvakrat nestrilil nanjo. Na srečo je ni zadel, ali njen krič ga je uveril, da je ranjena. Zbežal je torej, potem pa se je ustavil in nameril na svoje sence. Pa zoper ni bilo nič,

ker fonda, ki jo je sklenil zadružni zbor. Angleške zadruge potrošijo na leto nič manj kot dva miliona krov v izobraževalne name. Ustanovile so stalne učne tečaje ne le za zadružnike, temveč tudi za vajence, za funkcionarje, za člane nadzorstvenega sveta, za poslovodje, za tajnike, za višje kategorije uradništva in celo za učitelje, ki naj pozneje poučujejo na navedenih tečajih. Tudi na Nemškem so se iz zadružne samo pomoči rodili tečaji za poslovodje in druge zadružnike in funkcionarje. Navadno trajajo po osem tednov: polovica tedna se vrši pouk, polovica tedna ostaja učne leženje prosti, da v tem času opravljajo svoje posle v domačih zadružnah. Na podlagi praktičnega spoznavanja se je tudi avstrijska centralna zveza odločila, da osmeh zadružno šolo za poslovodje, ki naj pozneje sledi podobne učrede za uslužbence in člane nadzorstvenega sveta. Zvezni zbor je poskrbel za materialno podlagu ustanove s tem, da je naložil poizjemnim zadružbam, da odstopijo davčna novčila, ki jih dobesedno nazaj proti srecu. Drganje je prsi in krog sreca ima tudi povoljen učinek. Na glavo položimo bolniku mehur z ledom in šegetajmo ga s topo rečjo v nosu in goltancu. Ali pa obračajmo bolnika z hrbita na prsi in zoper narobe. Pri tem je treba postopati zelo previdno.

Ako se je vsled solnčarice človek nakrat zgrudil na tla, potem je treba, da smo pripravljeni na najhujše. Ako se čuti, da bijeta sreča v žila, je treba takoj priveti z umetnim dihanjem. To napravimo takole: Bolnika položimo na hrbit, potem izravnamo njegove roke v ravni črti ob telesu, potem jih pa zoper porinem nazaj proti srcu. Drganje je prsi in krog sreca ima tudi povoljen učinek. Na glavo položimo bolniku mehur z ledom in šegetajmo ga s topo rečjo v nosu in goltancu. Ali pa obračajmo bolnika z hrbita na prsi in zoper narobe. Pri tem je treba postopati zelo previdno.

Pri nekaterih napravi vročina

naj se ga pusti še nekaj časa ležati in da naj se mu kavino žlico dobréga vina, konjaka ali pa malo črne kave. Potem ga je treba voditi počasi gorindol, dokler si ni opomogel. Ako bolniku dejemo mehur z ledom na glavo, ali če si skoplje noge v mrzli vodi, bo kmalu zaspal. Seveda je treba potem poklicati dravnika, ker take omotice dostikrat oznanjujejo težko srčno ali druge bolezni.

Ako se je vsled solnčarice človek nakrat zgrudil na tla, potem je treba, da smo pripravljeni na najhujše. Ako se čuti, da bijeta sreča v žila, je treba takoj priveti z umetnim dihanjem. To napravimo takole: Bolnika položimo na hrbit, potem izravnamo njegove roke v ravni črti ob telesu, potem jih pa zoper porinem nazaj proti srcu. Drganje je prsi in krog sreca ima tudi povoljen učinek. Na glavo položimo bolniku mehur z ledom in šegetajmo ga s topo rečjo v nosu in goltancu. Ali pa obračajmo bolnika z hrbita na prsi in zoper narobe. Pri tem je treba postopati zelo previdno.

Pri nekaterih napravi vročina njenik, da prično kričati in razgrajati: punčiče v očehi se pojavijo in obnašajo se kakor blazneži. Na takih bolnikih čestokrat vpliva pršna kopel zelo dobro. To se lahko opazi na morju, kjer se takih bolnikov zdravi potom pršne kopeli ali drgnjenje s sunjo, ki je namočena v mrzli vodi ali se je pa ohladila na led.

Dokler imamo na svetu izkoriscenje v železniških. Vse je prijazno in udobno. V čitalnici so vladne strogi in mrzli šolski glas. Odprt je vsak dan od štirih do sedmih. Vstop je brezplačen in čitalnica je vedno polna. Otroci ostajajo navadno po eno uro pri knjigah.

Sodba v carjevem imenu. Iz Petersburga poročajo: Najvišje sodišče je izreklo odsodbo, ki je zbudila splošno ogorčenost. Gimnazijski učenec Kafimov, ki še ni dvanajst let star, je ustrelil na svojega učitelja grofa Apraksina. Ranil ga je lehko. Otroci je sodišče odsodilo na prisilno delo v Sibirji.

Po dvadžnimi porotni razpravi je bil na Dunaju obojen Emil Altman, ki je umoril svoje tri slike Riharda, Ota in Alfreda Bergerja, na smrt. Porotniki so potrdili umor z 8 proti 4 glasovi. Dodatno vprašanje: če ni Altman zagrešil dejanja v zmedenosti, so zaničili porotniki z 12 glasovi.

GLASILLO

Slovenske Narodne Podporne Jednote

Izjava tedenaka.

LASTNA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredništvo in upravnštvo:
2821 SOUTH 40th AVE.
Chicago, Ill.

Velja za vse leto \$1.00.

ORGAN OF THE
SLOVENIC NATIONAL BENEFIT SOCIETY

Issued weekly.

OWNED BY THE SLOVENIC NATIONAL BENEFIT SOCIETY

OFFICE:
2821 SOUTH 40th AVE.
Chicago, Ill.

Subscription, \$1.00 per year.

ALL D. PRINTING
TRADE UNION COUNCIL 31
CHICAGO, ILL

Ameriška bahavost.

Američani, seveda oficiellni, se prav radi pobahajo, da so prvi narod na svetu. Zato se zdaj silno ježe, ker je državni tajnik Bryan izjavil, da ne more izhajati z \$12.000 letne plače, in da mora obdržavati javna predavanja proti plačilu, da s tem zaslužkom pokrije primanjkljaj v njegovem letnem proračunu. Bryan je še poleg povedal, da noče svojega premoženja, ki iznša \$170.000, žrtvovati na altariju domovine. Kdor sodi objektivno, ne more Bryanu zameriti, ako noče prijeti banketov zajedcem, katerih je seveda tudi mnogo med diplomati, kakor v vsakem drugem stanu. Ali Bryan je vedel, preden je postal državni tajnik, koliko troškov je združenih z državnim tajništvom. Lahko bi bil zahteval večjo plačo, ali pa odklonil državno tajništvo in ga prepustil komu drugemu. Oficiellni Američani so sile bahuvi ljudje in ker znajo zaslužiti denar na vsak način, pričakujejo, da znajo tudi njih zastopniki sprememiti desetic vendar; da bo državni tajnik iz \$12.000 napravil \$30.000. Amerikanec se ne briga na kakšen način, kdo zasluži denar, da je le vse tiho in o tem ne pride nič v časniku. Zato so sedaj hudi, ker Bryan očitno v časnikih pripoveduje, da ne more izhajati s svojo letno plačo, in da mora pokriti primanjkljaj z dohodki, ki jih dobiva od javnih predavanj.

Bryanu se prav godi, ker je tako nerodno povedal, da ne more živeti s \$12.000 na leto in bi se bil prav lahko ognil vsake kritike, če tudi ne bi žrtvoval svojega premoženja na altariju domovine. Skliceval bi se bil lahko na preprosto življenje očetov naše republike, na demokratične druge, na preprostega in bistrogumega Jeffersona, kadar je prijejal bankete diplomatom. Mesto "pulardov" fazon, najbolj sočnega govejega mesa in umetno sestavljenih omak in "ragutov", naj bi diplomatom dajal na bankethi fižol, krompir v oblicah in prežganko. Mesto šampanja, konjaka, importirane piva prve vrste naj bi na mizo prihajala voda, ki ne stane nič. Na banketu bi lahko stregli natakarji, člani natagarske unije, mesto ofrakanih in galoniranih strežajev. Mesto razkošno opremljene vite ali palače, bi si lahko najel navadno hišico za stanovanje. Mesto da se vozi z avtomobilom, in meče po nepotrebniem denar za šoferja in gazolin, bi lahko hodil poč, se vozil s karom ali pa jahal konja. Slučajno, da bi imel konja, bi si lahko prihranil tudi hlape, ker bi lahko vsako jutro vstal zgodaj, očistil konja in hlevkar bi še koristilo njegovemu zdravju, ker bi z vsakdanjem delom pospešil boljše kroženje krv povzročil boljšo prehavo jedil in prisilil vse svoje mišice, da se zbuide iz spanja.

Ako bi se Bryan ravnal po tem nasvetu, bi ga ljudstvo smatralo za pristnega demokrata, kakeršni so bili očetje naše republike. Od \$12.000 bi lahko dat vsako leto še lepo vstopilo na banko, sebi bi prihranil mučna javna predavanja in kritiko bahavih Američanov. Marskateri diplomat, ki si je pokvaril želodec z vživanjem rafinirano sestavljenih jedil, bi mu bil hvaležen vse svoje žive dni, ker ga je s preprosto hrano rešil težay in bolečin v želodcu, obenem mu pa prihranil denar za zdravnika.

Delo organizacije bi bilo po izvedbi takega sistema v tovarnah nemalo otežkočeno. Tako izkorisčano delavstvo, ki zgubi vsako duševnost, je težko vzgajati v smislu naših načel in pridobiti razredni organizaciji. Ali seveda Taylor pri sestavi svojega sistema izkorisčanja, je videl okolo

Na tisoče ameriških delavcev in farmerjev danes živi tako, katerih življenje je mnogo bolj dragoceno za našo republiko, kot vseh diplomatov širom sveta. Ali mar ni tako?

Nov sistem izkorisčanja

Sistem dela, ki ga kapitalistični učenjaki vneto priporočajo, je znašel amerikanski ekonomist Taylor in se po njem tudi tako imenuje. Knjiga o njegovem sistemu vzbuja zanimanje vseh, ki se pečajo s sedobnimi socialno političnimi problemi. Naj torej tudi mi spregovorimo nekoliko besed o tem sistemu, ki se bo brezvomno uveljavil prej ali slej v kapitalistični Ameriki, kakor tudi v Evropi in drugje, kjer je uveden kapitalistični način proizvodnje.

Ne vemo zakaj predstavlja Taylor svoj sistem kot znanstveno teorio. Taylor se sicer poslužuje znanstvene metode, da doseže svoj namen. Ali njegov sistem ima opraviti z znanstvom toliko, kolikor recimo zvezdarstvo z zvezdoslovjem. Da pojasnimo: Taylor se poslužuje znanstvene metode, da pričini sistem, po katerem se ima delavcu odvzeti duševnost na delu. Ali posledice, ki ima tak sistem na delave, so naravnost proti vsakemu znanstvenemu principu. Socialno politični obziri in znanstveni razlogi so sistemu tudi. Taylor opeva sicer socialne učinke njegovega sistema. O značaju, vrednosti in socialnologiji delavca ima Taylor mnenje, ki je razumljivo le onemu, ki pozna gospodarsko neizobrazbo amerikanskega desorganiziranega delavstva. Učinek Taylorevga sistema pa ne bo brez pomena za kapitalistično gospodarstvo in nadaljnji razvoj delavstva.

Taylor se opira na pravilne razloge, ali po njegovem kapitalističnem naziranju mu služijo ti razlogi namenom, ki pobijajo vsako pravljivo človeško pravo. Taylor zasleduje predvsem kapitalistične interese. Gre se mu za večjo izražajo delavske moći. Po njegovem mnenju bi se dalo z drugačno organizacijo dela mnogo več proizvajati in sicer še celo z znižanim številom zaposlenih delavcev. Kot primero navaja zidarsko obrt. Zidarska obrt tehnično ni napredovala. Še danes se rabiti orodje in material, ki se ga je rabilo že pred 400 leti. Priden zidar postavi v eni uri 120 opēk. Po njegovem sistemu dela pa položi zidar v eni uri 350 opēk! Sistem obstavlja v tem, da dobi vsak delavec dolgočimborj enostavno delo. Delo postane enolično. Zidar n. pr. ki ima postavljene opeke, ne bo opravljaj drugje strokovnega posla. Enakomerino in avtomatično bo postavljal opeko nad opoko. Ustaviti se ne more niti za trenotek. Dan za dan, leta za letom bo izvrševal določeno mu delo; privadil se bo mehaničnemu hitremu izvrševanju. Proizvaja se po takem sistemu razdelitve in poenostavljenja poslov, silno pomnožuje. Izrablja se vsak gibljaj delavec. Delavec postane automat brez duševnosti: za delo same ne se zahteva strokovne zmožnosti. Le fizične moći je treba. To moč se izrablja neprestano in čim intenzivnejše. Proizvajalno vrednost, ki se ima čimveč kaptalizirati in pomnožiti. Delavec je stroj. S tehnično popolno izrabomo tega stroja se doseže največjo in najhitrejšo proizvajajo. Poskusni v raznih amerikanskih podjetjih so dali dober rezultat — za kapitaliste seveda. United Steel Corporation — trust za jeklo, ki je uvedel sistem, je v kratki dobi silno pomnožil proizvajajo. Delavec, ki je prej prenašal 12.5 ton na dan, prenaša sedaj v istem času 47.5 ton! Delo, ki je preje opravljalo od 400 do 600 mož, izvršuje zdaj 140 delavcev! Plača delavcem se seveda zato ni zvila.

Za sistem Taylora se kapitalistično časopisje vneto zavzemata. Že dejstvo, da so prvi ameriški trudi uvedli tak sistem, nam pravi, kakšne koristi ima od tega delavstva.

Delo organizacije bi bilo po izvedbi takega sistema v tovarnah nemalo otežkočeno. Tako izkorisčano delavstvo, ki zgubi vsako duševnost, je težko vzgajati v smislu naših načel in pridobiti razredni organizaciji. Ali seveda Taylor pri sestavi svojega sistema izkorisčanja, je videl okolo

sebe le revne nezavedne delavce in kmete, ki se od vseh strani svede zatekajo v Ameriko, dasi tam pod katerimisibodi pogoji zaslubožijo toliko, da vsaj preživijo sebe in družino. To ljudstvo izseljenec nima socialne zavesti. Stremljenje po gospodarski in socialni emancipaciji so mu tuja. Razumeamo, da je Taylor smatral tako delavstvo le za material, katerega edino vrednost — fizično moč — se ima čim popolnješi industrializirati. Ali vse ljudstvo ni enak izkorisčevalen material. Poleg trum nezavednih, gospodarsko in politično nezrelih izseljencev, imamo po vsem kulturnem svetu tudi milijone in milijone zavedno organiziranih proletarcev, ki ne bodo mirno in zadovoljno prenašali pomnoženega izkorisčanja. Taylor ni računal pri sestavi svojega sistema s tem dejstvom. Tehnično izvršitev dela je izpopolnitvena: izpopolnjevanje pospešuje industrijski razvoj sam. Ali tako izpopolnjevanje se ne sme izvršiti na škodo delavca in na pomnoženo korist kapitalistov. Mogoče je z manjšim trudom in krajšim delovnikom mnogo več proizvajati. Delavec, ki se zavedajo svoje gospodarske koristi in politične moći ne bodo prenašali tako pomnoženo izkorisčanje. Tak sistem dela bo le poostril razredno nasprotje in prisilil delavce, da posrežejo po najostrejših bojnih sredstvih, da branijo svoje zdravje in življenje pred kapitalističnim izkorisčanjem in pobijanjem.

Zivo srebro.

Maks Winter.

Tako se je zgodilo, da so po treh brezuspešnih volitvah župana pričetri volitvi priborili svojemu kandidatu večino. Od takrat je tudi največji davkoplačevalec, erar, zadovoljen s potekom. Vsaj merodajen vrudnik ravnateljstva mi je dejal v privatnem pogovoru, da se zadeve niso nikdar še tako točno reševali kakor sedaj, ko načeljuje mestu socialno-demokratični župan.

Dobro srečo!

Te razmere so čisto naravno opravile županova željo, da se pridruži naši vožnji v jamo, ki sta jo vodila dva sodruga, rudarska delegata Filipič in Ivan Kogej X. Gospod rudarski svetnik Herman Pirnat se nam je pridružil leta 1910. do naslednjega zaključka: "Da se mora storiti še mnogo za začranitev zastrupljenja z živim srebrom, to nam kaže zelo visoko število lahko obolenih, to nam kaže okolščenja, da so redki oni delave, ki niso bili nikdar zastrupljeni z živim srebrom, da zbul skoraj vsakdo večkrat, čeprav le lahno in na hitro prestanji znakih merkurialne bolezni. Da pa ni potrebita le začranitev zastrupljenja z živim srebrom, temveč tudi izboljšanje vseh higijeničnih razmer, ki je vsled vseh prej omenjenih naprav — zlasti v talinici — s tehničnimi izpopolnitvami že precej zmanjšana, vendar pa še tako velika, da je pridel dr. Teleky po temeljitem raziskovanju leta 1910. do naslednjega zaključka: "Da se mora storiti še mnogo za začranitev zastrupljenja z živim srebrom, to nam kaže zelo visoko število lahko obolenih, to nam kaže okolščenja, da so redki oni delave, ki niso bili nikdar zastrupljeni z živim srebrom, da zbul skoraj vsakdo večkrat, čeprav le lahno in na hitro prestanji znakih merkurialne bolezni. Da pa ni potrebita le začranitev zastrupljenja z živim srebrom, temveč tudi izboljšanje vseh higijeničnih razmer, ki je vsled vseh prej omenjenih naprav — zlasti v talinici — s tehničnimi izpopolnitvami že precej zmanjšana, vendar pa še tako velika, da je pridel dr. Teleky po temeljitem raziskovanju leta 1910. do naslednjega zaključka: "Da se mora storiti še mnogo za začranitev zastrupljenja z živim srebrom, to nam kaže zelo visoko število lahko obolenih, to nam kaže okolščenja, da so redki oni delave, ki niso bili nikdar zastrupljeni z živim srebrom, da zbul skoraj vsakdo večkrat, čeprav le lahno in na hitro prestanji znakih merkurialne bolezni. Da pa ni potrebita le začranitev zastrupljenja z živim srebrom, temveč tudi izboljšanje vseh higijeničnih razmer, ki je vsled vseh prej omenjenih naprav — zlasti v talinici — s tehničnimi izpopolnitvami že precej zmanjšana, vendar pa še tako velika, da je pridel dr. Teleky po temeljitem raziskovanju leta 1910. do naslednjega zaključka: "Da se mora storiti še mnogo za začranitev zastrupljenja z živim srebrom, to nam kaže zelo visoko število lahko obolenih, to nam kaže okolščenja, da so redki oni delave, ki niso bili nikdar zastrupljeni z živim srebrom, da zbul skoraj vsakdo večkrat, čeprav le lahno in na hitro prestanji znakih merkurialne bolezni. Da pa ni potrebita le začranitev zastrupljenja z živim srebrom, temveč tudi izboljšanje vseh higijeničnih razmer, ki je vsled vseh prej omenjenih naprav — zlasti v talinici — s tehničnimi izpopolnitvami že precej zmanjšana, vendar pa še tako velika, da je pridel dr. Teleky po temeljitem raziskovanju leta 1910. do naslednjega zaključka: "Da se mora storiti še mnogo za začranitev zastrupljenja z živim srebrom, to nam kaže zelo visoko število lahko obolenih, to nam kaže okolščenja, da so redki oni delave, ki niso bili nikdar zastrupljeni z živim srebrom, da zbul skoraj vsakdo večkrat, čeprav le lahno in na hitro prestanji znakih merkurialne bolezni. Da pa ni potrebita le začranitev zastrupljenja z živim srebrom, temveč tudi izboljšanje vseh higijeničnih razmer, ki je vsled vseh prej omenjenih naprav — zlasti v talinici — s tehničnimi izpopolnitvami že precej zmanjšana, vendar pa še tako velika, da je pridel dr. Teleky po temeljitem raziskovanju leta 1910. do naslednjega zaključka: "Da se mora storiti še mnogo za začranitev zastrupljenja z živim srebrom, to nam kaže zelo visoko število lahko obolenih, to nam kaže okolščenja, da so redki oni delave, ki niso bili nikdar zastrupljeni z živim srebrom, da zbul skoraj vsakdo večkrat, čeprav le lahno in na hitro prestanji znakih merkurialne bolezni. Da pa ni potrebita le začranitev zastrupljenja z živim srebrom, temveč tudi izboljšanje vseh higijeničnih razmer, ki je vsled vseh prej omenjenih naprav — zlasti v talinici — s tehničnimi izpopolnitvami že precej zmanjšana, vendar pa še tako velika, da je pridel dr. Teleky po temeljitem raziskovanju leta 1910. do naslednjega zaključka: "Da se mora storiti še mnogo za začranitev zastrupljenja z živim srebrom, to nam kaže zelo visoko število lahko obolenih, to nam kaže okolščenja, da so redki oni delave, ki niso bili nikdar zastrupljeni z živim srebrom, da zbul skoraj vsakdo večkrat, čeprav le lahno in na hitro prestanji znakih merkurialne bolezni. Da pa ni potrebita le začranitev zastrupljenja z živim srebrom, temveč tudi izboljšanje vseh higijeničnih razmer, ki je vsled vseh prej omenjenih naprav — zlasti v talinici — s tehničnimi izpopolnitvami že precej zmanjšana, vendar pa še tako velika, da je pridel dr. Teleky po temeljitem raziskovanju leta 1910. do naslednjega zaključka: "Da se mora storiti še mnogo za začranitev zastrupljenja z živim srebrom, to nam kaže zelo visoko število lahko obolenih, to nam kaže okolščenja, da so redki oni delave, ki niso bili nikdar zastrupljeni z živim srebrom, da zbul skoraj vsakdo večkrat, čeprav le lahno in na hitro prestanji znakih merkurialne bolezni. Da pa ni potrebita le začranitev zastrupljenja z živim srebrom, temveč tudi izboljšanje vseh higijeničnih razmer, ki je vsled vseh prej omenjenih naprav — zlasti v talinici — s tehničnimi izpopolnitvami že precej zmanjšana, vendar pa še tako velika, da je pridel dr. Teleky po temeljitem raziskovanju leta 1910. do naslednjega zaključka: "Da se mora storiti še mnogo za začranitev zastrupljenja z živim srebrom, to nam kaže zelo visoko število lahko obolenih, to nam kaže okolščenja, da so redki oni delave, ki niso bili nikdar zastrupljeni z živim srebrom, da zbul skoraj vsakdo večkrat, čeprav le lahno in na hitro prestanji znakih merkurialne bolezni. Da pa ni potrebita le začranitev zastrupljenja z živim srebrom, temveč tudi izboljšanje vseh higijeničnih razmer, ki je vsled vseh prej omenjenih naprav — zlasti v talinici — s tehničnimi izpopolnitvami že precej zmanjšana, vendar pa še tako velika, da je pridel dr. Teleky po temeljitem raziskovanju leta 1910. do naslednjega zaključka: "Da se mora storiti še mnogo za začranitev zastrupljenja z živim srebrom, to nam kaže zelo visoko število lahko obolenih, to nam kaže okolščenja, da so redki oni delave, ki niso bili nikdar zastrupljeni z živim srebrom, da zbul skoraj vsakdo večkrat, čeprav le lahno in na hitro prestanji znakih merkurialne bolezni. Da pa ni potrebita le začranitev zastrupljenja z živim srebrom, temveč tudi izboljšanje vseh higijeničnih razmer, ki je vsled vseh prej omenjenih naprav — zlasti v talinici — s tehničnimi izpopolnitvami že precej zmanjšana, vendar pa še tako velika, da je pridel dr. Teleky po temeljitem raziskovanju leta 1910. do naslednjega zaključka: "Da se mora storiti še mnogo za začranitev zastrupljenja z živim srebrom, to nam kaže zelo visoko število lahko obolenih, to nam kaže okolščenja, da so redki oni delave, ki niso bili nikdar zastrupljeni z živim srebrom, da zbul skoraj vsakdo večkrat, čeprav le lahno in na hitro prestanji znakih merkurialne bolezni. Da pa ni potrebita le začranitev zastrupljenja z živim srebrom, temveč tudi izboljšanje vseh higijeničnih razmer, ki je vsled vseh prej omenjenih naprav — zlasti v talinici — s tehničnimi izpopolnitvami že precej zmanjšana, vendar pa še tako velika, da je pridel dr. Teleky po temeljitem raziskovanju leta 1910. do naslednjega zaključka: "Da se mora storiti še mnogo za začranitev zastrupljenja z živim srebrom, to nam kaže zelo visoko število lahko obolenih, to nam kaže okolščenja, da so redki oni delave, ki niso bili nikdar zastrupljeni z živim srebrom, da zbul skoraj vsakdo večkrat, čeprav le lahno in na hitro prestanji znakih merkurialne bolezni. Da pa ni potrebita le začranitev zastrupljenja z živim srebrom, temveč tudi izboljšanje vse

Slovenska Narodna

Ustanovljena 9. aprila
1904

Podpora Jednota

Incorp. 17. junija 1907
v drž. Illinois.

GLAVNI STAN: CHICAGO, ILL.

UPRAVNI ODSEK:

Predsednik: Jakob Miklaučič, Lock Box 3, Willock, Pa.
 I. Podpredsednik: Martin Stefančič, R. R. 2, Pittsburg, Kans.
 II. Podpredsednik: Louis Skubic, 2727 S. 42nd Crt, Chicago, Ill.
 Tajnik: John Verderbar, 2708 S. Lawndale, ave., Chicago, Ill.
 Tel. Lawndale 4635.
 Blagajnik: Martin Potokar, 1625 S. Centre ave., Chicago, Ill.
 Zapisnikar: Jožef Kuhelj, 9476 Ewing ave., So. Chicago, Ill.

NADZORNI ODSEK:

Anton J. Terbovec, Box 25, Denver, Colo.
 Dragotin Pogorelec, 508 Moffat St., Pueblo, Colo.
 Thomas Golob, Cor. 8th & Wright St., La Salle, Ill.

POROTNI ODSEK:

Anton Hrast, P. O. New Duluth, Minn.
 Martin Železnikar, Box 276, Barberville, O.
 John Šare, Box 131, Evergreen, Alta., Canada.

UREDNIK "GLASILA":

Jože Zavertnik, 2821 So. 40th ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

M. A. Weisskopf, M. D. 1801 So. Ashland ave., Chicago, Ill.
 Vse denarne zadeve in stvari, ki se tičejo glavnega urada, se imajo pošiljati na gl. tajnika.

Pritožbe glede nerednega poslovanja, na predsednika nadzornega odseka A. J. Terbovecu.

Zadeve prepirljive vsebine predsedniku porotnega odseka, A. Hrastu.

Vse druge stvari, ki imajo stik z "Glasilom", izvzemši sprememb naslovov uradnikov krajevnih društev pa Glasilu 2821 40th Ave., Chicago, Ill.

Marco Visconti.

Zgodovinski roman. Italijanski napisal Tommaso Grossi.

Toda vrnimo se na bojišče. Novi vitezi, ravnajo se po zakonskih določbah i bojnih igrach, so podarili klicarem šlem, ki so ga rabili v boju. A tudi pri tem je nastal neki preprič. Jeden izmed teh novih vitezov se je namreč že preden boril pri neki bojni igri v Comi, in radi tega so nekateri trdili, da on ne more pustiti šlema klicarem, ker se ni takrat prvič bojaval. Vendar je bilo določeno, da mora tudi on dati šlem, kajti tam, kjer se je bil prej udeležil boja, se niso bojevali z mečem; torej je bilo treba v tem slučaju uporabiti glasoviti rek, veljavjen pri bojnih igrach, da meč oprošča sulico, a sulica ne oprošča meča.

Bela stranka je bila proglašena za zmagalko. Ko so bili zbrani glasovi ne le bojnih sodnikov in urednikov temveč tudi plemenitih gospoda in gospodiščin, je bilo določeno, da se je Ottorino izkazal najhrabrejšega. Njemu torej je bilo prisojeno darilo: beli konj z belo opravo in srebrni šlem in ščit. Takó so končale bojne igre tistega dne.

Orožarjeva žena je bila neizmerno zadovoljna in ponosna, da se je bil proslavljen tisti lepi mladenič, kakor ga je ona nazivala; zato ga je neprehnomoma hvalila. In pela mu je hvalo toliko časa, da se je dobremu možu že preveč zdelo, in je začel godrnjati in prihati, in le malo je manjkalno, da ni značel še kar ondi vprito vse mnogice razsajati.

OSEMNAJSTO POGLAVE.

Komaj zvečer so dospele v hišo grofa Del Balzo vesti o bojnih igrach. Prinesel jih je odvetnik Lovrenc Garbagnate. Bice se je bila komaj nekoliko opomogla po groznom strahu prejšnje noči, vrh tega so jo še celi dan mnogice vskakovstne skrbí radi nevarnosti, v katerih je bil Ottorino. Zato je z veliko napetostjo poslušala pripovedovanje odvetnikovo. Kakor cvetica, vela od snese, privzdiguje glavo, ko jo utrjana rosa krepča, ravno takó se je ona ob tem pripovedovanju oživljala k novemu življenju. A ko je nazadnje slišala, da je mladenič po prestanem boju spozljivo poljubil moder pas, ki je imel privezan okolo života, kazaje takó, da mu je misel na svojo deklenco pomagalo do častne zmage, se je zaljubljena devinka vsled prevelike radosti, ki ji je polnila dušo, skoro onesvestila. Zato se je moral nekoliko trenotkov odtegniti družbi, in zakrivši si obraz z rokama, se je razjokala. Vrnivši se potem zopet v dvorano, je tisti večer še neštetočat, entila, kakó se ji je vzidovala kri v obraz, ko je slišala vsak hip in od vseh izgovarjati tista njej takó draga ime. Tedaj si je pravila: "Moj je", in nežni posoj je navdajal njeno srce.

Včasi je pač mislila tudi na svoj

"Saj ravno zato pravim, da ju tri ne smete izostati. Bojne igre so prirejene v proslavo Azzonovega imenovanja... In če bi mu prišlo v glavo, da bi zopet prašal po vas, pa bi slišal, da vas ni..."

"O, že pride, pride, pride, go-tovo..."

In ostal je mož beseda. Drugi dan je bil že med prvimi na održan zraven namestnikovega. Bojišče ni bilo še prirejeno, vitezi prirejevalci niso bili še dospeli, a on je bil že tam, opravljen v svitli in dragoceni obleki, s hčerjo in številnim spremstvom strežnikov in dvorjanjev.

Ko so se prikazali na održan namestnik in njegova dva strica, se je hitro odkril ter poklonil in pozdravil z obema rokama, toda nobeden ni pazil nanj, nobeden ni razločil njegovega pozdrava od drugih pozdravor na bližnjih održih. To se mu je že koj početkom čudno dozdevalo. Vsi so zasedli svoje mesta. Tedaj se je grof s tisto svojo ozko ruteče-bellasto, brado, katere ni nikoli pustil v miru, s tistimi sivimi očmi, ki so vedno okolo krežile, s tistem svojim hreščecim glasom trudil kolikor je mogel, da bi potegnil na se pozornost; toda nobeden se ni zmenil zanj bolj nego za dva psa, katera sta tekala po bojišču in lajala drug proti drugemu. To ga je nazadnje neizrečeno razčačilo. Pričelo se je bojno tekmovanje.

Pričelo se je bojno tekmovanje. Pri šotoru prirejevalec vojnega iger se bili nataknemi na neke kole ščiti istih vitezov. Pričelo je mnogo vitezov, ki so se dotalnili sedaj tega sedaj onega ščita. Tačko je bilo res mnogo spodav, pa nobenega s posebnim vsphemom; tani zadet s sulico, onemu je ušla noge iz stremena, zopet drugi se je nagnil na zadnji konec konja. Ves čas tega tekmovanja ste bili zlomljeni dve sulici, in to je bilo vse.

Ottorino ni bil izčlan od nobenega. Po njegovi slavnemu zmagi po prejšnjega dne se ni upal nobeden več, meriti se z njim.

Že dve uri je trajalo bojevanje, a vse je šlo takó mrzlo naprej, da se je občinstvo grozno dolgočašilo, in je začelo godrnjati; polagoma je jelo celo kričati in nazadnje kar živinsko tuliti proti vitezom, ki so imeli takó malo obzira do gledalcev, da si niso parali trebujo njim v zabavo. Ljudstvo je pač tako: po naravi krotko in ubogljivo, a Bog varuj moči ga v njegovem razveseljevanju, sicer se iz ovce pretvoril v volka.

Da bi pomirili to divjo zverino, so se prikazali klicari, kateri so naznanzali, da se namernava zaključiti tekmovanje s sulico in začeti naskok na leseni grad, ki je bila neka izmed najpripljubljenejših zabav tedanjega časa. Toda v trenotku, ko se je imel objaviti konec pozivjanju na boj z običajnim razglasom, je iz bližnjega gospoda zadonil rogov glas. Gledaleci so začeli pliskati z rokami ter zatevali, naj se počaka viteza, katerega je naznanzal rog. Nekaj trenotkov je bilo vse tiho. A na to je prišel na bojišče neki orjak z želeno krinko, potegnjeno na obraz, v jekleni opravi, ki je bila gladka, brez konja, vsakoršne boje in okrasa, ter brez grba.

Ježdil je velikega spuljskega konja, ki je bil ves črn, razum beže zvezde na čelu in bele lise na treh nogah.

Novodošli vojščak je imel prisluh obesn ščit, ki je bil gladek kakor vsa ostala njegova bojna oprava, ker se je hotel bojevati nepoznan. Toda za njim je bil oproda z drugim ščitom, pokritim s črnim in rujavim suknom. Te boje so pomemljene nevtolažljivo žalost. Oproda, pustivši svojega gospoda tam pri ograji poleg gospoda, je šel čez bojišče in nesel v šotor sodnikov, ki je bil na naspromet konen, tisti zastrti ščit. Sodniki so bili vezani s prisego, da niso smeli nikoli in na noben način izdati tajnosti tistega, ki se je hotel bojevati nepoznan, vendar so po postavi morali pogledati njegov grb in izjaviti se, ali je dotični vreden časti, da bi se meril s prirejevalci iger.

"Kaj? kaj?"

"No, ali je to kaj novega? Vsem je znano, da obstoji neka napetost med Markom in njegovim netjekom, namestnikom."

"Ali je kaka napetost, ali je ni, meni ni nič znano; jaž živim v prijetljivosti z vsakim, in hočem imeti mišljivo veselje in zanimanje, katero se je pojavljalo s splošnim še-

petanjem."

Nastop tega skrivnostnega viteza je vzbudil med množico nemirno veselje in zanimanje, katero se je pojavljalo s splošnim še-petanjem.

(Dalje prihodnjič.)

"Ali je kaka napetost, ali je ni,

meni ni nič znano; jaž živim v prijetljivosti z vsakim, in hočem imeti mišljivo veselje in zanimanje, katero se je pojavljalo s splošnim še-

petanjem."

"Ali je kaka napetost, ali je ni,

meni ni nič znano; jaž živim v prijetljivosti z vsakim, in hočem imeti mišljivo veselje in zanimanje, katero se je pojavljalo s splošnim še-

petanjem."

"Ali je kaka napetost, ali je ni,

meni ni nič znano; jaž živim v prijetljivosti z vsakim, in hočem imeti mišljivo veselje in zanimanje, katero se je pojavljalo s splošnim še-

petanjem."

"Ali je kaka napetost, ali je ni,

meni ni nič znano; jaž živim v prijetljivosti z vsakim, in hočem imeti mišljivo veselje in zanimanje, katero se je pojavljalo s splošnim še-

petanjem."

"Ali je kaka napetost, ali je ni,

meni ni nič znano; jaž živim v prijetljivosti z vsakim, in hočem imeti mišljivo veselje in zanimanje, katero se je pojavljalo s splošnim še-

petanjem."

"Ali je kaka napetost, ali je ni,

meni ni nič znano; jaž živim v prijetljivosti z vsakim, in hočem imeti mišljivo veselje in zanimanje, katero se je pojavljalo s splošnim še-

petanjem."

"Ali je kaka napetost, ali je ni,

meni ni nič znano; jaž živim v prijetljivosti z vsakim, in hočem imeti mišljivo veselje in zanimanje, katero se je pojavljalo s splošnim še-

petanjem."

"Ali je kaka napetost, ali je ni,

meni ni nič znano; jaž živim v prijetljivosti z vsakim, in hočem imeti mišljivo veselje in zanimanje, katero se je pojavljalo s splošnim še-

petanjem."

"Ali je kaka napetost, ali je ni,

meni ni nič znano; jaž živim v prijetljivosti z vsakim, in hočem imeti mišljivo veselje in zanimanje, katero se je pojavljalo s splošnim še-

petanjem."

"Ali je kaka napetost, ali je ni,

meni ni nič znano; jaž živim v prijetljivosti z vsakim, in hočem imeti mišljivo veselje in zanimanje, katero se je pojavljalo s splošnim še-

petanjem."

"Ali je kaka napetost, ali je ni,

meni ni nič znano; jaž živim v prijetljivosti z vsakim, in hočem imeti mišljivo veselje in zanimanje, katero se je pojavljalo s splošnim še-

petanjem."

"Ali je kaka napetost, ali je ni,

meni ni nič znano; jaž živim v prijetljivosti z vsakim, in hočem imeti mišljivo veselje in zanimanje, katero se je pojavljalo s splošnim še-

petanjem."

"Ali je kaka napetost, ali je ni,

meni ni nič znano; jaž živim v prijetljivosti z vsakim, in hočem imeti mišljivo veselje in zanimanje, katero se je pojavljalo s splošnim še-

petanjem."

"Ali je kaka napetost, ali je ni,

meni ni nič znano; jaž živim v prijetljivosti z vsakim, in hočem imeti mišljivo veselje in zanimanje, katero se je pojavljalo s splošnim še-

petanjem."

"Ali je kaka napetost, ali je ni,

meni ni nič znano; jaž živim v prijetljivosti z vsakim, in hočem imeti mišljivo veselje in zanimanje, katero se je pojavljalo s splošnim še-

petanjem."

"Ali je kaka napetost, ali je ni,

meni ni nič znano; jaž živim v prijetljivosti z vsakim, in hočem imeti mišljivo veselje in zanimanje, katero se je pojavljalo s splošnim še-

petanjem."

"Ali je kaka napetost, ali je ni,

meni ni nič znano; jaž živim v prijetljivosti z vsakim, in hočem imeti mišljivo veselje in zanimanje, katero se je pojavljalo s splošnim še-

Tovarna.

Zvonimir Kosem.

"Vsa nesreča, ki me obdaja kakša velike nevidne poroti, prihaja iz te tovarne. Od mladih nog do zdaj, ko štejem že četvero križev, sem delal v nji kakor prikovan, točen kakor ura. Kaj imam od tega? Nič!... Plača slaba, da zadrstuje komaj za enega človeka, ki je zadovoljen s kosom kruha in kozarecm žganja na dan—kakor naj bi zadostovala za celo družino? Prokletje slabo je to pa poslužljenje! Če bi bila tovarna res kaj vredna, bi moral dobiti zdaj vsaj nekoliko podpore, ker imam zeno bolno..."

"Prav imas!" je dejal Martin. Maks je zavzdihnil.

"Kam gre ves denar, ki ga služi na stotine trpinov v tej ječi? Kam drugam, če ne v kapitalistovo malho! In kljub temu stradamo mi, mi, ki kopčimo bogastvo, mi, ki bi morali biti deležni tega bogastva... O bog, ali si res odvrnil svoje oči od nas revnih ljudi, ki nimamo nič drugega kakor žuljave roke?"

"Prokletje živiljenje!" je zaklel Martin in stisnil roko v pest, ki bi zamahnila po krivici in prinesla pravico.

Vojška je hrumpela naprej, paroma, posamezno in v gručan; težki korakov so stopali delavci; omahovalo so glave na orsa — kakor žlezna so bila lica, v katerih je bilo zapisano trpljenje dolgih let in veselja nič, še trohice.

Pri starinski hiši se je Martin poslovil; Maks pa je hitel preko veže in nato po stremih stopnicah navzgor v podstrešje.

Hrumpa je odmaknil leso in planil v podstrešno kajbo.

"Meta, zdaj sem brez službe..."

"Kaj je?" se je oglasilo taho in klaverno v postelje.

"Stavka! Generalna stavka!"

"O Bog!" —

Maks je omahnil na skrinjo in si zakril obraz...

IV.

Zunaj je bil dež kakor v potokih, pihal je mrzel, oster veter in tul evileče za hišami; blato na cesti je škropilo od vozov na tlak, ljudje so nosili dežnike in naglostopicali.

Maks je držal v naročju najmlajšega otroka in ga božal po zlatih kodrih.

"Aja-tujata, Poldek... kar zaspri..."

Otrok se ni nesmehnil, še trepalne ni odprl.

"Lačen je, malček!" je menil Maks in ga je pozibaval dalje na svojih težkih rokah.

Priprto okno je žvenketalo v vetrnu; zdajpazdaj je pljusknil potok dežnice paščet notri v podstrešje in poškropil omaro, ki je stala tik okna.

Mirno je ležala na postelji žena in se ni genila; kakor mrtva je visela njena gola ruka z bele, raztrgane odeje navzdol. Nedaleč od postelje so sedeli na tleh otroci; a niso se igrali, ker so bili lačni;

Maks je sklonil glavo in pomislil:

"Meseč dni že traja stavka... Kaj bo, če bo šlo kar tako naprej?... Teden dni že stradamo, kruha od nikoder, hišni gospodar nas tudi že goní stran, ker ne moremo dobiti denarja za stanovanje... Zdaj je pa res konec vsega... takoj ne more nič več naprej..."

Zopet je zažvenketalo okno, v kajbo je zapršil v krepkih eurkih dež.

"Pravice ni! Cel dan sem iskal danes po mestu dela, da bi imeli doma kaj jesti, a vse zastonj... Vsi bomo pomrli od gladu..."

Tako je premišljeval Maks; otrok na njegovih rokah se je nedonoma zgnal in zajokal.

"Lačen, mama!"

Tedaj so tudi drugi otroci na tleh zajokali in začeli iztezati roke:

"Kruha! Kruha!"

Maks si je otrnil solzo.

"Otroci, ljubi moji, jaz nisem kriv... Usmiljeni bog, da moreš dopustiti kaj takega!"

Dvignil se je in položil malčka v zibko.

"Kar zaspri... jutri ti bom kupil pa pomarančo... čuješ! — pomarančo!"

Odel je etroka do vrata in se napotil proti postelji.

"Meta, ali spis?"

Zena je težko sopla; njena lica so bila izsesana in tenka kakor rabla, preperela cunja.

Ni odgovorila.

Maks se je globoko sklonil k njenemu obrazu.

"Meta, daj, govor!"

Ali žena ni odgovorila; samo težko so sopla njena prsa.

"Morda pa umira!" je presunilo hipoma Maks.

Kakor okamenil je stal nekoliko časa pri postelji; črna bolest mu je rezala skozi srečo.

"Zdaj vem, umira, od lakote umira in nič več od bolezni..."

Poljubil je ženo na ledenohtadna lica, pograbil za klobuk, se pokril in hitel iz podstrešja po stopnicah navzdol.

Zunaj na cesti je dež le še bolj po malem škopil. Večerilo se je.

Maks je hitel po tlaku in se opotel zdajpazdaj k zidu.

"Umira Meta, umira... saj pa dñi že nič ni jedla, kakor tudi drugi ne... ne jaz in ne otroci... Zdaj pa kar hajd k morilemu!"

Dež mu je plusklak naravnost v lica in mu hladil vročo kri; odpel si je srajeo pod vratom in si razgalil na široko prsa, ker mu je prijetno del dež in hladni veter.

Venomer je srečaval trume stavkajočih tovarniških delavcev, ki so se vlačili vse križem cest, sestradiani in omahujoči. Glavna vojska je bila to, marsikdo je bil že obležal v tem boju za svojo pravico; prej krepke in moške postavite so bile zdaj kakor okostnjaki; upala so bila lica in oči globoko udrite.

Ob nekem vogalu je dobil Martina, ki je čepel na težkem kamnu kraj zida.

"Kam, Maks?"

"K morilemu... Žena mi umira doma od gladu... tudi otroci, se mi zdi umirajo..."

"Tudi meni je slabo... še danes napravim konec!" je povedal Martin.

Maks se je zakrohotal.

"Jaz ravno tako... Ampak najprvo moram še k morilemu... potem pride še zadnja ura na vrsto. Adijo!"

"Adijo! — Dobro mi jih povoj!"

Maks se je opotel po tlaku naprej.

Zopet je pričelo krepko lititi; na tlaku so se delale mlakuže, ena večja od druge. Ženske, ki so hodile mimo, so naglo stopale, dežniki v roki, in so privzgavale krijevisko do kolen, tako da se je pred Maksom zdajpazdaj posvetilo po dvoje okroglih, v nogavicah napetih, ljubkih nožic.

Maks se je večal; z ubitim glasom se je oglasil od nekod mrki, zaspani zvon, večerni. Če je pridral slučajno po cesti kakšen voz mimo, je zaškropilo blato močno preko tlaka, Maksu časih naravnost v obraz.

Že ni bilo daleč do tovarne; iz mraka so se svetila razsvetljena okna sobe, kjer je stanovala tovarniška gospoda.

Urnih korakov je došpel Maks do velike žlezne ograje, do velikih žleznih, samo malo priprtih vrat, in je hitel skozi. Kmalu je stopal mimo posameznih oddelkov tovarne in se bližal takoj vedno bolj razsvetljenem oknom.

Prestopil je naglo petero stopnic, ki so vodile navzgor, pozvonil in se naslonil k zidu. Odpreti mu je prišla brhka, zalita punca s krepkimi, širokimi boki in mogočimi prsi.

Ko je bil na hodniku, je potkal uljudno na vrata.

"Noter!" je zarenčalo v sobi z zadirljivim odljudenim glasom.

Pazno je odpril Maks vrata in vstopil; gospoda je ravno odvečerjala in lenarila. V kotu se je mastil majhen kužek že z velikim kosom dišeče pečenke. Na stolih okrog mize so komodno sedeli tovarnar, ravnatelj in še nekaj takih trebušnih ljudi; nedaleč od njih pa nekaj imenitnih dam.

S sovražnim, zaničljivim pogledom je premeril Maks vso gospodo, od vrha do tal.

"Moja žena umira!" je povedal.

Tovarnar sam se je debelo nasmehnil.

"Kaj pa to mene briga?... To je ti si eden izmed naših puntarov, ki stavkajo zdaj..."

"Da, puntar sem, ker se mi goji kričiva."

"Vse skupaj bi vas bilo treba zapreti!" je menil ravnatelj nosljaje in si popravljal naočnike.

Maks je vzkipel.

"Saj le vas bi bilo treba spra-

viti pod ključ, vas, morileci! Zaradi vas umira zdaj moja žena od gladu in od bolezni. Fej, sramvas bodi, sodrga!"

Tovarnar se je dvignil na noge.

"Kaj si rekel? Ti, ti berač!"

"Morileci!" je kričal ves iz sebe Maks in se le s težavo premašoval, da ni pograbil trebušnika na vrat in ga treselj ob tla.

Tudi ravnatelj je vstal s stola.

"Ali se hoste spravili brž od tod! Koj, če ne, pokličem stražnika..."

"Dokler mi nočete dati podporo v denarju, se ne ganem z mesta!

Vi ste vzrok, da umira zdaj moja žena doma, da stradajo moji otroci in da je brez kruha na stotine delavcev na cesti!" je sopol Maks.

Tovarnar je prebedel.

"Boš koj taho, jezik jezični! Marš venkaj iz moje hiše... Feliiks, tecu po stražniku!"

Stržaj je planil krišču in šwignil na dano povelje brž iz sobe.

Maks je nadaljeval s hropečim težkim glasom:

"Čudno se mi zdi, da trpi cesar v svoji državi take zločince kakor ste vi. Morilec enega človeka podpiše smrtno odsodbo. Vas, ki ste morilec tisočer ljudi, niti ne zapre, ampak še celo podpira. Kačja zaleda!"

Vsa gospoda se je tresla od jeze.

"Revolucionar! Cesarja samega je žalil..." je povedal z dostojanstvenim glasom ravnatelj.

Maks si je položil roko na svoja razgaljena prsa.

"Du, revolucionar sem, ker vidim, da se mi godi krivica."

V tem se je že vrnil strežaj s stražnikom.

"Uklenite ga, puntarja! Zoper cesarja je govoril!" je ukazal tovarnar stražniku.

Maks ga je divje pogledal.

"Tebe naj uklenite, morilec!... Jaz sem nedolžen..."

Stražnik je pristopil k njemu in ga prijel za roke; ali Maks se mu je iztrgal koj iz rok in ga treselj ob tla.

"Tako daleč smo že prišli, da ne uklepajo in ne zapirajo nič več največjih zločincev! Fej!"

Počasi se je skobalač kilav stražnik pokonei in si otepel s kolen prah. Vsak od ene strani sta se bližala obavda trebušnika, tovarnar in ravnatelj. Nenadoma pa so planili vsi trije, kakor znenjeni, z vzdignjenimi pestmi proti Maksu in ga krepko zagrabilo. Bili so ga po obrazu, po prsih, po hrabtu in po nogah, pljuvali mu v lica, ga obdajali s psovkanimi in ga suvali z nogami.

Maks se je meglilo pred očimi: potoček gorce kri mu je curjal po čelu navzgor in mu zaliival trepalnice. Že je omahoval pod težkimi udarci in noge so se mu šibile.

"Meta, otročiči, ljubi moji... ne morem več... ah... Pravni bog!"

In zgrndil se je hropeč na tla... (Dalje prihodnjič.)

— **Strajk krojačev** in šivilj v Philadelphiji, ki izdelujejo plasči in jopiče, vedno bolj narašča. Policej arretira stavkovne straže in štrajkujoča dekleta.

Vrednost počitka.

Nihče nemore zelo dolgo delati brez, da si vzame počitek ob priložnosti. Neobhodno potrebno je dati tudi mišicam in živeem priložnost se okrepiti. Dovoliti moramo odpočitek tudi našem prebavnem sistemu. Najboljši odpočitek pa je utrditi. Če čutite, da so vaši prebavn organi izmučeni in boljni od preohlega dela vzemite najprej Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino, da jih očisti in ojači. Nato jim dajte polno odpočitek in iznenadeni boste, ko boste tako hitro okrevali. Trinerjevo ameriško zdravilno grenko vino je, v navadnih nerdenostih želodca in žrev zanesljivo zdravilo, posebno kadar znamenja kažejo slab apetit, zaprtje in telesne slabosti ali nerdenosti po jedi. V lekarinah Jos. Triner, 1333-1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Za navadne krče ne dobite boljšega zdravila od Trinerjevega Linimenta.

(Adver.)

Unisce smodke najfinješe kakovosti z znakom S. N. P. J.

dvoje vrst po 5 in 10c — izdeluje po primerno nizki ceni

1.9% od stricene vsole grn v rezervni fond S. N. P. J. I. Pisemna naročila se zvrtijo točno po C. O. D. Naroča se po 1000 smodk po 6c ali 600

Podpirajte domače in bratsko podjetje!

IZ GLAVNEGA URADA

SPREMEMBE

pri krajavnih društvih meseca junija 1913.

Slavija, štev. 1.—Zopet sprejeti: Julija Spolar, c. 6811; Robert Namors, c. 9221.—Prvi mesec suspendovani: C. G. Fouček, c. 45; Alois Baskovec, c. 4762; Marija Gaspar, c. 13316; Marko Gaspar, c. 13319; Filip Namors, c. 2254; Ana Namors, c. 7962; Joseph Simec, c. 13701.—Novo pristopil: John Bavčar, c. 16109; John Račič, c. 16110.

Triglav, št. 2.—Prvi mesec suspendovani: Ant. Hartel, c. 12045; Avg. Bučer, c. 9394; Abel Kosek, c. 7067.—Drugi mesec suspendovani: Ant. Molan, c. 11640; Joseph Mesojedec, c. 12546.—Izobčen: Frank Ferenčak, c. 76660.

Adrija, štev. 3.—Drugi mesec suspendovan: John Napotnik, c. 13476.

Bratstvo, štev. 4.—Zopet sprejeti: Julian Bogajevsky, c. 960; Avg. Arcievsky, cert. 4848; Vlad. Rogožinski, c. 5861; Stany Frakovski, c. 4653; Gotlib Rilla, cert. 5208; Anton Rogožinski, c. 5684; John Figas, c. 12234.—Prvi mesec suspendovan: Joseph Karpel, c. 15465.—Drugi mesec suspendovan: Felix Račkovski, c. —?; Joseph Sajer, c. —?; Izobčeni: Anton Span, c. 173; Frank Sadlovska, c. 13479.

Naprej, štev. 5.—Zopet sprejeti: Mihael Baskovic, c. 1294; Joseph Gorjup, c. 7554; Joseph Ciuhia, c. 7683; John Maček, c. 10295; Anton Smole, c. 10691; Ignac Jerala, c. 11905; Anton Boldin, c. 12366; Bernard Berlan, c. 12722; Joseph Metlika, c. 12691; Andrej Znidarsič, cert. 13116; Valentijn Turk, c. 13176; Matt Indihar, c. 1332; John Bradač, c. 14317; Max Česnik, c. 15008.—Prvi mesec suspendovani: John Zakraješek, c. 6838; Frank Mohorič, c. 7995; Al. Znidarsič, c. 8372; Anton Nachtiljan, c. 11725; Frank Kastelic, c. 12056; Ignac Bartolj, cert. 13387; John Vehovec, cert. 15454; Frank Stopar, c. 15703.—Drugi mesec suspendovani: Frank Dolar, cert. 2628; Frank Pečjak, c. 3576; Jos. Marinič, c. 8875—Izobčeni: Blaž Lujnar, c. 11435; John Zatokar, c. 12242.—Novo pristopil: Frank Stefanič, c. 16111; Anton Golič, c. 16112; John Zetko, c. 16113; Rudolph Benedičič, c. 16114.

Bratstvo, štev. 6.—Prvi mesec suspendovan: John Verščaj, cert. 6705—Novo pristopila: Ana Mauduš, c. 16115.

Bratoljub, štev. 7.—Drugi mesec suspendovan: Frank Hervol, c. 548.

Delavec, štev. 8.—Novo pristopil: John Gornik, cert. 16116; Louis Hafner, c. 16117; Dan Stuha, c. 16118; Alois Bučar, c. 16119.

Bratstvo Naprej, štev. 9.—Prvi mesec suspendovan: Anton Kotnik, c. 8170.—Odstopil: Frank Susteršič, c. 7428.

Trdnjava, št. 10.—Prvi mesec suspendovani: Dujo Serdan, cert. 8551; Thomas Kržišnik, c. 13129.

Edinost, štev. 12.—Zopet sprejet: John Erjavec, c. 3401.—Drugi mesec suspendovan: Savel Polovina, c. 2264.

Edinost, štev. 13.—Zopet sprejeti: Nick Vidnjevič, c. 13419; Alois Terhlen, c. 342; Jacob Kenda, c. 6291; Joseph Lumperger, cert. 8767; Anton Gartnar, cert. 8723; Anton Klinec, c. 14313; John Jeřeb, c. 12016; Jacob Kaska, cert. 62922.—Prvi mesec suspendovani: Nick Vidnjevič, c. 13719; Alois Terhlen, c. 342; Grga Tankovič, c. 11583; John Zumar, cert. 11620.—Izobčeni: Matt Gradišar, c. 2340; John Kočica, c. 12067.

Sloga, štev. 14.—Zopet sprejeti: Blaž Coban, c. 11307; Frank Peletič, c. 9409; Matt Maček, c. 7161.—Prvi mesec suspendovan: Frank Stanovnik, c. 8386.—Drugi mesec suspendovani: Anton Bojt, c. 10068; Jacob Stalcar, c. 11589; Frank Gostiča, cert. 13334; John Kočar, c. 10006.—Novo pristopil: Jernej Berlec, cert. 16120; Frank Debevc, c. 16121; Valentin Mule, c. 16122.

Sloga, štev. 16.—Zopet sprejeti: John Kutnar, c. 3408; Frank Dolenc, c. 7681; August Zajec, c. 10072; Joseph Bašelj, c. 10314; Frank Gasperič, c. 11451; John Jančar, c. 13496; Joseph Šega, c.

11154; Andr. Golob, c. 7167.—Prvi mesec suspendovani: Frank Vode, c. 13148; Louis Rehnar, cert. 12401; John Sklander, c. 11735; Frank Pavlenič, c. 8660; Frank Mali, c. 7310; Anton Bajt, c. 8115.—Novo pristopil: Anton Kos, c. 16123; Max Kodel, c. 16124.

Orel, štev. 19.—Zopet sprejeti: Jos. Arbonos c. 6373. Drugi mesec susp. Dom. Mosel, c. 10582. Izobčen: Jos. Franka, c. 15282.

Sokol štev. 20.—Prvi mesec suspendovani: Joseph Adam, cert. 8398; Joseph Klemenčič, c. 13915; Louis Stuein, cert. 12073; Frank Dvoršek, cert. 11461.—Izobčeni: John Medoš, cert. 13508; Thomas Šega, cert. 6855.—Novo pristopil: Stefan Malnarič, c. 16125; John Janečič, c. 16126.

Orel, štev. 21.—Prvi mesec suspendovani: Frank Vider, c. 5174; Anton Jakopič, c. 7095; Louis Zabukovec, c. 12075; Ljudvik Spolar, c. 13921.—Drugi mesec suspendovan: Drag. Batista, cert. 6192.—Novo pristopil: Joseph Zimerman, c. 16127.

Danica, štev. 22.—Prvi mesec suspendovani: George Mikuličič, c. 12080; John Rueigaj, c. 7147; M. Zandar, c. 12746.—Izobčen: John Butkovič, c. 8567.—Novo pristopil: Leo Rotar, cert. 16128; Bostjan Pavlič, c. 16129.

Edinost, štev. 23.—Prvi mesec suspendovan: Ignac Flore, cert. 6274.

Šmarica, štev. 24.—Prvi mesec suspendovani: Jacob Seklič, c. 806; John Keše, c. 15736; Louis Warmont, c. 14883.

Celje, štev. 27.—Prvi mesec suspendovan: Anton Kosmač, c. 9141.—Drugi mesec suspendovan: Ralf Jovuan, c. 15354.—Novo pristopil: Joseph Pilnij, c. 16130.

Novi Dom, št. 28.—Zopet sprejeti: Simon Milosevič, c. 14530; John Gudac, c. —?—. Prvi mesec suspendovana: Sofia Obrumski, c. 12088.—Drugi mesec suspendovan: Joseph Geshel, c. 4140.

Domovina, št. 29.—Zopet sprejeti: Thomas Plahutnik, c. 9317.—Prvi mesec suspendovani: Peter Rojakovič, c. 1750; John Mekind, c. 9679; Frank Jane, c. 14146.—Novo pristopil: Lovrenc Selak, c. 16131.

Popotnik, štev. 30.—Odstopila: Terezija Spreiceer, c. 14578.

Slovenski Dom, štev. 31.—Novo pristopila: Alois Martinčič, c. 16132; (Martin Vrenik, c. 16133,

sprejet ko predloži izkaz starosti).

Sava, štev. 32.—Izobčeni: John Božič, c. 6524; Frank Reven, cert. 7327; Joseph Brezovec, c. 8673.

Naš Dom, štev. 33.—Novo pristopila: Anna Papež, cert. 16134; Martin Peeman, c. 16135; Martin Parkovič, c. 16136.

France Prešeren, štev. 34.—Zopet sprejet: Frank Mesnar, cert. 3111.

Zvestoba, štev. 35.—Prvi mesec suspendovan: Joseph Januš, c. 7461.—Novo pristopil: (Anton Murnec, c. 16137, sprejet ko predloži izkaz starosti).

Proljetare, štev. 37.—Novo pristopila: John Stanič, c. 16138; Božo Martinovič, c. 16139; Richard Kogelnik, c. 16140; Andrej Sajovetz, c. 16141; John Mohorič, c. 16142; Abram Tomišič, c. 16143; John Gavran, cert. 16144; Martina Crnkovič, c. 16145; Martin Saldo, c. 16146.

Ilijira, štev. 38.—Prvi mesec suspendovan: Victor Jeras, cert. 14363.—Izobčen: John Blažič, c. 5010.—Novo pristopila: Agnes Velkovrh, c. 16147; Marija Klinar, c. 16148.

Narodni Vitez, štev. 39.—Zopet sprejeti: Mihael Knapič, cert. 6978; Frank Penca, 1911; Anton Zaje, c. 3779; Frank Bahovec, c. 1910; Jera Bahovec, c. 2554.—Prvi mesec suspendovan: John Bakovič, c. 12097; Frank Češ, c. 3238; John Križanič, c. 1927; Silvester Rešek, c. 2908.—Drugi mesec suspendovan: Anton Sevnik, c. 11474.—Novo pristopila: Mirkko Simunič, c. 16149; Frank Weber, c. 16150; John Ferenčak, c. 16151; Frank Koren, c. 16152.

Zvon, štev. 40.—Prvi mesec suspendovan: Karol Šraj, cert. 3466; Sandr. Murglat, c. 11761.—Novo pristopila: Martin Mehle, c. 16153; Frank Snidar, c. 16154.

Slovenija, štev. 41.—Drugi mesec suspendovan: Roman Hebsda, c. 13527.

Aurora, štev. 43.—Drugi mesec suspendovan: Anton Markič, cert. 14802; John Mičlančič, cert. 14372.—Izobčen: Anton Kostelc,

e. 8429.—Novo pristopila: John Serjak, c. 16155; Jacob Serjak, c. 16156.

Gorenjec, štev. 46.—Prvi mesec suspendovan: John Kurnik, cert. 15314.—Izobčen: Vincenc Klešnik, c. 9890.—Novo pristopila: Jacob Krušič, c. 16157; Ana Mrak, c. 16158; Marija Skoff, c. 16159.

Triglav, štev. 48.—Zopet sprejeti: George Kanzelj, cert. —?—; Anton Merda, c. 3967; Frank Virant, c. 11939.—Izobčen: Jos. Miklič, c. 6637; Thomas Strnikar, c. 14833.

Škola štev. 50.—Zopet sprejeti: Anton Pirnat, c. 10657; John Pavličič, c. 15323; Nada Pavličič, c. 15325.—Prvi mesec suspendovani: George Mackovič, c. 15327; Stefan Ravnkar, c. —?—.

Zvezda, štev. 52.—Prvi mesec suspendovan: John Setnikar, cert. 10346.—Novo pristopila: Frančiška Dolinar, c. 16160; Terezija Ceru, c. 16161; Joseph Modič, c. 16162.

V Boj, štev. 53.—Zopet sprejeti: F. Blaznik, c. 4810.—Prvi mesec suspendovani: J. Namor, c. 9703; F. Dobida, cert. 11772; J. Smrdel, c. 6882; V. Kramar, cert. 14081; J. Školov, c. (?).—Izobčen: J. Palčič, c. 11860.—Novo pristopila: John Beguš, c. 16163; Frank Schimid, cert. 16164; John Ansee, c. 16165.

Jutranja Zora, štev. 54.—Novo pristopila: Alois Mahkovec, cert. 16166; Frank Jakopič, c. 16167.

Planinar, štev. 57.—Zopet sprejeti: Frank Arko, c. 13571; Frank Podbevšek, c. 12609.—Izobčen: Martin Regina, c. 10124.—Novo pristopila: Joseph Schaller, cert. 16168.

Zavodnost, štev. 59.—Novo pristopila: Marija Klobočar, c. 16169; John Sporar, c. 16170.

Simon Gregorčič, štev. 60.—Novo pristopila: Jacob Stražišar, c. 16171.

Sparta, štev. 61.—Prvi mesec suspendovani: Frank Cuderman, c. 9911; Alois Dolhar, c. 4406; Joseph Smoleč, c. 14839.—Novo pristopila: Frank Kepic, c. 16172; John Kopitar, cert. 16173; John Preglet, c. 16174; Joseph Lap, c. 16175; Frank Zupane, c. 16176.

Bratska Sloga, štev. 62.—Prvi mesec suspendovani: Joseph Merle, c. 9723; Paul Merle, c. 11790; Nick Mue, c. 12447; Simon Pavčič, c. 14842.—Drugi mesec suspendovani: Lukas Sertič, c. 14173; John Lopore, c. 14579.—Novo pristopila: Sava Kosanovič, cert. 10576.

Rdeči Papor, štev. 90.—Zopet sprejeti: John Miklaučič, cert. 16198; Joseph Kaus, cert. 16200; Frank Cilenšek, c. 16201.

Dobri Bratje, štev. 88.—Zopet sprejeti: Dora Poseck, c. 11797; Odstopila: Rok Bolškar, c. 11363. Novo pristopila: John Troha, cert. 16202.

Glas Naroda, štev. 89.—Novo pristopila: Stefan Božičevič, cert. 16203.

Rdeči Prapor, štev. 90.—Zopet sprejeti: John Kwiatkowski, cert. 14086; Karl Daneš, c. 15086.—Odstopila: Joseph Jereš, c. 4445.—Novo pristopila: Andrej Sular, c. 16197; Anton Mlekuš, c. 16198; Joseph Kaus, cert. 16199; John Kwiatkowski, cert. 16200; Frank Cilenšek, c. 16201.

Zivila Ilirija, štev. 114.—Drugi mesec suspendovan: Frank Adler, c. 13579.—Novo pristopila: John Zbašnik, cert. 16196.

Mangart, štev. 113.—Novo pristopila: John Pleše, c. 16230; Joseph Bolf, c. 16231; Joseph Peterlin, c. 16232; Frank Mezek, cert. 16233.

Slovenski Dom, štev. 86.—Novo pristopila: John Zbašnik, cert. 16195.

Bratstvo Sinovi, štev. 112.—Izobčen: Aug. Godina, c. 10746.

Mangart, štev. 113.—Novo pristopila: Ivana Gregorič, c. 6985.—Novo pristopila: Maria Zabukovec, c. 16229.

Slovenski Delavec, štev. 85.—Novo pristopila: Frank Reven, c. 15868; John Kalna, c. 8922.—Novo pristopila: Matt Glad, c. 16195.

Slovenski Dom, štev. 86.—Novo pristopila: John Zbašnik, cert. 16196.

Planina, štev. 83.—Zopet sprejeti: Peter Šajatovič, c. 8468; Joseph Ivec, c. 12374; John Zgone, cert. 15755.—Prvi mesec suspendovan: Rudolph Kosmerl, c. 10815; John Palič, c. 14221;

Slovenski Narod, štev. 153.—Zopet sprejet: Matt Wittine, cert. 11060. — Prvi mesec suspendovan: Gregor Bergoč, c. 10469; Matt Turkovič, c. —? Izobčen: Geo. Penich, c. 14035.—Novo pristopil: George Matešič, c. 16276; Vjekoslav Milasinič, c. 16277.

Gorjanec, štev. 154.—Izobčen: George Stepan, c. 9086.

Kras, štev. 156. — Prvi mesec suspendovan: Luka Gabrovec, c. 10654.

Vseslovani, št. 161.—Prvi mesec suspendovan: Anton Kočvar, c. 14721; John Beber, cert. 11078. — Novo pristopil: Joseph Nosan, c. 16278; Matt Rus, cert. 16279.

Valvazor, štev. 163. — Prvi mesec suspendovan: Nikolaj Supica, c. 10853; Anton Zurger, cert. 11150. — Novo pristopil: George Grubisic, c. 16280.

Spomladanska Vijolica, štev. 164. — Prvimesec suspendovan: Margaret Jankó, c. 12897.

Lunder Adamič, štev. 165.—Prvi mesec suszpendovan: Marko Hasan, c. 12905. Novo pristopil: Peter Jeglič, c. 16281; Frank Pancur, c. 16282; John Skok, c. 16283; Frank Novačič, c. 16284; Marija Peternel, c. 16285; Marija Kralj, c. 16286.

Slap Peričnik, štev. 166. — Novo pristopil: John Rabič, c. 16287; Frank Demšar, c. 16288; Martin Tratnik, c. 16289; John Tavčar, c. 16290; Frank Dolinar, c. 16291.

Slovenske Sestre, štev. 167. — Drugi mesec suspendovana: Lucija Zuzel, c. 12530. Novo pristopila: Ana Jakšič, c. 16292.

Sinovi Slave, štev. 168. — Novo pristopli: Anton Kolec, c. 16293; Ignac Spendal, c. 16294.

Svobodomislici, štev. 169. — Prvi mesec suspendovan: J. Urbanija, c. 9425.

Slovenski Prijatelj, štev. 171. — Novo pristopli: Joseph Stepan, c. 16295; Vincenc Kotschar, cer. 16296; Anna Stepan, c. 16297.

Dobri Prijatelji, štev. 172. — Izobčeni: Joseph Kezele, c. 13458; Matt Kuna, c. 14499; Matt Lunder, c. 14970.

Slava, štev. 173. — Prvi mesec suspendovani: Alois Kranec, c. 12536; Frank Tomazič, c. 12540; Mihail Vidic, c. 12541; Anton Platinsek, c. 13094; Anton Godec, c. 15434. Novo pristopili: Martin Rebec, c. 16298; Anton Kostečec, c. 16299.

Vrtni Raj, štev. 174. — Novo pristopila: Ivana Sebalj, c. 16300.

McKinley, štev. 175.—Zopet sprejet: Anton Tanko, c. 12698. Novo pristopli: John Lesar, cer. 16301; Frank Campa, c. 16302; Jacob Gorsič, c. 16303; Marko Skoda, c. 16304.

Novo Leto, štev. 176. — Novo pristopil: John Stefan, c. 16305.

Mars, štev. 177. — Zopet sprejet: Martin Cufar, c. 13859. Drugi mesec suspendovani: Duje Krpan, c. 11299; Mihail Skendar, c. 11301.

Jadranska Vila, štev. 178. — Prvi mesec suspendovani: Frank Rovere, c. 12931; M. Zejn, cer. 12940; Frank Skul, c. 12928; A. Tomičič, c. 14275; F. Lisjak, cert. 14271; J. Cermel, c. 14732; J. Milič, c. 14731; B. Bolter, c. 15173. Izobčen: Frank Hvala, c. 12939. Novo pristopil: Alois Velikonja, c. 16306.

Planinski Glas, štev. 180.—Novo pristopli: Jacob Fojkar, cer. 16308; John Keržan, c. 16307.

Dom in Svet, štev. 181. — Zopet sprejeta: Marija Zaje, c. 12435. Drugi mesec suspendovan: John Godina, c. 14297. Novo pristopil: Jacob Grad, c. 16309.

Slov. Rudar, štev. 182. — Prvi mesec suspendovan: Peter Prijatelj, c. 9027. Izobčen: Jos. Knep, c. 14736.

Narodni Dom, štev. 183. — Zopet sprejet: Dane Svilar, cert. 13465.

Planinski Raj, štev. 185. — Prvi mesec suspendovana: Ivana Grdina, c. 13693; Jozefa Grdina, c. 13692; Elizabeth Crnko, c. 14388; Marija Kordš, c. 14506; Marija Rent, c. 14507; Ivana Bartol,

c. 14508; Fany Levstik, c. 15181. Drugi mesec suspendovana: Ivana Lampe, c. 14505. Izobčena: Tezija Ulle, c. 13809.

Jugoslovani, štev. 186. — Zopet sprejet: Anton Stepec, c. 12183. Prvi mesec suspendovani:

Frank Muhič, c. 12875; Frank Dernač, c. 8926; John Levk, cert. 13113; Alois Zupančič, c. 5874; Anton Stepec, c. 15183. Drugi mesec suspendovan: Anton Rijef, c. 13868.

Sesterska Ljubezen, št. 187. — Novo pristopli: Helena Leber, c. 16310; Juliana iBstan, c. 16311.

Sinovi Složne Domovine, štev.

190.—Izobčen: John Kastelic, c.

15673. Odstopil: Mihail Jereb, c.

14303. Novo pristopil: Simon Shappek, c. 16312.

Abazia, štev. 191. — Novo pristopli: John Slavič, c. 16313; Milan Sepič, c. 16314; John Babič, c. 16315; Joseph Hrvatin, c. 16316; Anton Puž, c. 16317; Joseph Kinkela, c. 16318; Anton Kinkela, c. 16319.

Venera, štev. 192.—Zopet sprejet: M. Frančič, c. 14394; H. Presechnik, c. —. Prvi mesec suspendovane: M. Zupet, c. 15450; H. Presechnik, c. —. J. Vertačnik, c. 15451.

Cvetko, štev. 193. — Drugi mesec suspendovan: Vineene Maranell, c. 14756.

Ironton, štev. 197. — Zopet sprejet: Tom Tomac, c. —. Prvi mesec suspendovani: Joseph Majerle, Janko Obradovič, c. —. Drugi mesec suspendovan: Mihail Kričič, Stefan Jedinak, c. —.

Slovenski Kmetovalec, št. 198. — Novo pristopil: Anton Zevnik, c. 16320.

Složni Slovenci in Slovaci, štev. 199.—Novo pristopli John Erpič, c. 16321; Andrej Lane, c. 16322; Anton Bujak, c. 16323; Frank Virt, c. 16324.

Austrijski Slovenec, štev. 200. — Novo pristopli: Frank Heller, c. 16325; Frank Trobešek, cer. 16326.

Pivka, štev. 201.— Drugi mesec suspendovan: Anton Marinčič, c. 16319; Izobčen: Anton Krule, c. 10078. Novo pristopil: Martin Kraljčič, c. 16327.

Narodni Bratje, štev. 202. — Novo pristopli: Peter Ferkat, c. 1328; John Dolinar, c. 16329.

V Boj za Svobodo, štev. 203. — Drugi mesec suspendovan: Martin Plut, cer. 15236.

Kamnik, štev. 204. — Novo pristopil: Frank Hribar, c. 16330.

Tolstoj, štev. 205. — Novo pristopli: Joseph Stern, c. 16331; Stanislav Malič, c. 16332; Alois Oberstar, c. 16333; Anton Zemberger, c. 16334; Jacob Kočevar, c. 16335; John Tekautz, c. 16336.

Novo društvo: Slovenska Zmagala, štev. 208 v Elkhart, Ind. Pristopili so: Louis Glavač, c. 16337; Gabriel Smole, c. 16338; Joseph Miklič, c. 16339; Joseph Gasperlin, c. 16340; Anton Strukelj, cer. 16341; Joseph Gore, c. 16342; Ignac Hostnik, c. 16343; Joseph Strukelj, c. 16344; Aloisija Gore, c. 16345; Marija Strukelj, cert. 16346.

PRESTOPILI SO:

Od dr. štev. 2. Matt Zupančič, c. 10291 k dr. štev. 186. Jack Merčun, c. 2140 k dr. štev. 59.

RABIM 100 ROJAKOV,

ki hočejo postati samostojni in neodvisni FARMERJI v okolici mesta Crivitz, Marinette County, Wis., kjer je že mnogo rojakov, ki so z zemljo prav zadovoljni in bi Vas radi imeli za sosedje. Rodovitna zemlja, dobra zdrava pitna voda, krasen kraj. Tu kupite naravnost od lastnika T. Kersten-a, ki hoče prej ko mogoče prodati vse, zato dobite zemljo pod ceno in povrnjeno vožnjo. Samo kratek čas. Ne zamudite te raspodajce. Malo zaplačilo in odpeljanje na 10 let. Pišite se danes v slovenskem jeziku po nadaljnja pojasnila in po brezplačno knjižico na zastopnika

N. PIKLOR

1526 W. 21. Street.

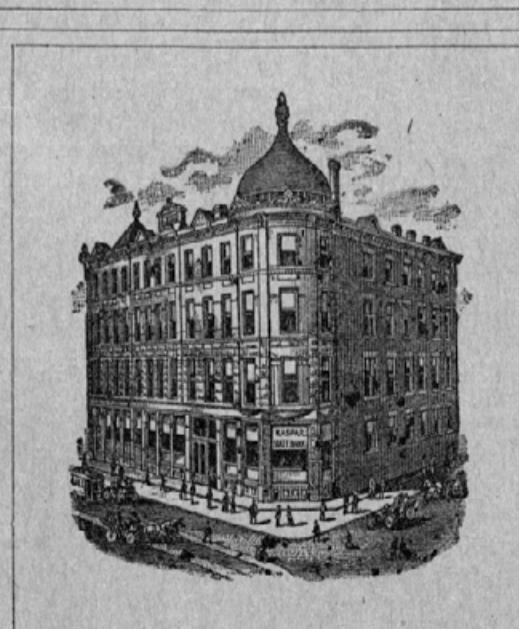
Chicago, III.

Potovanje v staro domovino potom Kašparjeve Državne Banke je najceneje in najbolj varno.

Naša parobrodna poslovnična je največja na Zapadu in ima vse najboljše oceanske črte (linije). Vozni listki, (sifkarte) po kompanijskih cenah. Menjalnica starokrajskega denarja. Kupujemo denar vseh držav sveta pozernih cenah Kašpar Državna Banka izplača za 5K \$1 bres obitka. Pošljamo denar vse dele sveta po nizkih cenah; ravnotako izdajamo drafte. Stojimo v zvezi z najboljšimi slovenskimi bankami v stari domovini, in pri nas ni še nobeden, kar ta banka obstoji. (23 let), zgubil še centa. Pisite po cene v slovenskem jeziku. Kašpar Državna Banka sprejema denar na hranilne vloge in plačuje 3% od vsega vloženega denarja. Banka ima \$5,318,821 premoženja. Slov. Narod. Podp. Jednota vrši svoj denarni promet s Kašpar Državno Banko.

Kaspar State Bank

1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Pet točk.

1.) Rodovitna zemlja; 2.) Zdrava, čista studenčna voda; 3.) Zdravo podnebje, ugodna klima in prijazen kraj; 4.) Dober trg doma in dobre želeniške zvezne s velikimi industrijskimi mestami; 5.) Nizke cene, lahki obroki ter nobene čufutarje.

Se je prostora za 150 rojakov. Pridite in ogledajte si to zemljo in kraj sedaj ko vidite kaj raste in kako raste.

VSE TO je vzrok, da sem prodal od 23. marca naprej nad 60 rojakom farme v največji slovenski farmarski naselbini v WAUSAUKEE, WIS.

PREDNO kupite farmo, glejte, da imate poleg drugih tudi TE ugodnosti, brez katerih niste v stanu uspešno izhajati.

Za nadaljnje informacije pišite

A. MANTEL, c. o. GRIMMER LAND CO.
Room 1007 — 133 W. Washington St., CHICAGO, ILL.

Od dr. štev. 3. John Jurkovič, c. 12233 k dr. štev. 110.

Od dr. štev. 7. Joseph Boltič, c. 5142 k dr. štev. 181.

Od dr. štev. 9. Ignac Skodlar, c. 10509 k dr. štev. 206.

Od dr. štev. 10. Frančiška Remc c. 12734, John Kmetič, c. 12056 k dr. štev. 134. Joseph Haramija, c. 11447 k dr. štev. 143. Mihail Milkar, c. 14162, Mike Bevk, c. 4828, Lovro Useničnik, c. 9686 k dr. št. 177. John Bogovič, c. 15272 k dr. štev. 26.

Od dr. štev. 13. Stefan Bistrice, c. 9658, Mike Bistrice, c. 9659 k dr. štev. 49.

Od dr. štev. 19. Joseph Robič, c. 8185 k dr. štev. 30. Ponigrac Jurše, c. 677 k dr. štev. 50.

Od dr. štev. 20. Anton Hrast, c. 5812, Albert Hrast, c. 14127 k dr. štev. 205. Frederik Vider, c. 11318 k dr. štev. 69.

Od dr. štev. 23. Anton Resnik, c. 7946, John Resnik, c. 8070 k dr. štev. 117. Frank Drap, c. 11617 k dr. štev. 64. Joseph Volk, c. 12748 k dr. štev. 193. John Piškur, c. 14350 k dr. štev. 199.

Od dr. štev. 27. John Leskovsek, c. 7191 k dr. štev. 206.

Od dr. štev. 29. Peter Skerjanc, c. 14143 k dr. štev. 64.

Od dr. štev. 32. John Prebil, c. 6530 k dr. štev. 178.

Od dr. štev. 33. Mary Lustik, c. 15503 k dr. štev. 89. Frank Povarna, c. 1801 k dr. štev. 200.

Od dr. štev. 39. John Zgajnar, c. 5829 k dr. štev. 205.

Od dr. štev. 40. Joseph Sepič, c. 15311, Matt Šepič, c. 11129, Anton Šepič, c. 4173 k dr. štev. 21.

Od dr. štev. 43. Frank Zajec, c. 8426 k dr. štev. 205.

Od dr. štev. 44. Joseph Ošaben, c. 10107 k dr. štev. 6.

Od dr. štev. 46. Blaž Lombar, c. 12753 k dr. štev. 50.

Od dr. štev. 47. Peter Prašnikar, c. 13284 k dr. štev. 50.